

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 120, ЧИСЛО 49, П'ЯТНИЦЯ, 6 ГРУДНЯ 2013 РОКУ

1893

Vol. 120, No. 49, FRIDAY, DECEMBER 6, 2013

\$1.00

Захід України страйкує, підтримує Майдан

Київ, Євромайдан, 1 грудня. (Фото: Сергій Марченко)

Наталія Седлецька

КИЇВ. – Вже чотири західні області України приєдналися до загальнонаціонального страйку та долучилися до вимог мітингувальників на столичному Майдані. Окрім Львівської, Тернопільської та Івано-Франківської областей, страйк оголосили на Закарпатті.

Для ухвалення своєї позиції стосов-

но „соціально-політичної ситуації в країні“ обласні ради по всій державі скликають позачергові сесії.

Тернопільська облрада в рішенні зокрема ухвалила: „Звернутися до Президента України та Прем'єр-міністра України з вимогою подати у відставку. Звернутися до членів Партії Регіонів з закликом про вихід з партії.

(Закінчення на стор. 5)

Білий Дім засудив насилля проти мирних протестів в Україні

ВАШІНГТОН. – Під час зустрічі в Білому Домі, відповідаючи на запитання російського журналіста, який припустив, що події в Україні мають ознаки державного перевороту, отже, у зв'язку з цим, чи зацікавлений Уряд США у нових „кольорових“ революціях, речник Білого Дому Джей Карні відповів наступне:

„Ми однозначно не вважаємо мирні протести спробою перевороту. Насилля з боку урядових сил проти учасників мирних демонстрацій в Києві з ранку в суботу є неприйнятним. Хоча ми знаємо, що міліція після цього переважно виявляла стриманість, з'явилося кілька нових повідомлень про те, що журналісти та інші працівники преси стали об'єктами нападів з боку сил спеціального призначення, що викликає стурбованість. Ми закликаємо українських керівників поважати право своїх громадян на свободу слова та зібрань. Це є фун-

даментальним для здорової демократії та поваги до універсальних цінностей, від яких залежать партнерські взаємини США з Україною.

Відповідно до принципів Організації безпеки і співробітництва в Європі, ми закликаємо уряд України розвивати позитивне середовище для громадянського суспільства та захищати права усіх українців висловлювати погляди на майбутнє своєї країни конструктивним та мирним шляхом в Києві та в інших містах України. Насилля та залякування не повинні мати місця в сьогодиншній Україні. Ми продовжуємо підтримувати прагнення українських громадян побудувати процвітаючу європейську демократію. Європейська інтеграція є найбільш впевненим шляхом до економічного зростання та посилення української демократії“.

(„Голос Америки“)

ТЕМА ДНЯ

Ворог України – її Президент

Петро Часто

„Чорна п'ятниця“ 29 листопада, коли вільнюські сподівання України пішли прахом, і ще чорніша ніч з 29-го на 30-те, в яку проллялася кров мирних демонстрантів на київському Євромайдані, засвідчили перед Європою і перед усім демократичним світом, вже не кажучи про національно свідоме українство, що найстрашнішим ворогом незалежної Української держави на нинішній день є Президент цієї держави Віктор Янукович.

І не тому, що не підписав у Вільнюсі Угоду про асоціацію з Європейським союзом. Від цієї ганебної відмови Україна своєю історією, культурою і духом не перестане бути європейською країною. Так само, як і підписання тієї Угоди не зробило б Україну в момент ока країною зразкової європейської демократії і соціальної справедливості. Для всього цього потрібний час, добра воля і найголовніше – святий обов'язок зберегти Україну незалежною.

І саме цей обов'язок Президент В. Янукович зневажив, безсоромно змінивши напрям руху України з Європи на Москву – на огидну путінську Москву, котра в себе вдома реставрує сталінізм і тепер за рахунок України хоче повернути собі прокляту багатьма народами імперську велич. Список московських злочинів проти українського народу – безконечний, вони не мають прощення, а щоб ніколи не були й покарані, кремлівський цар купив за мільярди доларів кримінальника В. Януковича і певний, що зараз купив, і вже назавжди, всю Україну.

Що ж сталося у Вільнюсі? Нащо В. Янукович взагалі туди їздив, та ще й з великою урядовою делегацією? Виявилося, лише для того, щоб знайти правдоподібну підставу для не підписання Угоди. Правдоподібності могла надати тільки якась грандіозна брехня. Ось вона: у випадку підписання Угоди затрати України від переходу на європейські стандарти становитимуть 160 млрд. євро.

Єврокомісар з питань розширення ЄС Штефан Фюле у своєму першому ж вступі дохідливо спростував цю висмоктану з промосковських пальців залежних від В. Януковича експертів цифру. Вони її поклали йому на стіл ще у вересні 2012 року, коли В. Янукович чекав від В. Путіна зниження ціни за газ і мільярдних кредитів. Відтоді ішов торг – брудний по суті, бо то був торг виключно за шкурні інтереси самого В. Януковича, адже ж ніякі закордонні кредити в умовах злочинського „регіонального“ режиму не допомогли б врятувати українську економіку, оскільки вона передусім потребує глибокого реформування.

Словом, велика урядова делегація з України приїхала до Брюсселю нахабно брехати, а не підписувати Угоду.

Цитуємо акредитованого на вільнюську зустріч журналіста з „Української правди“ Мустафу Найема: „...В п'ятницю вранці Віктора Януковича символічно посадили поряд з членами білоруської делегації... З Україною не під-

(Закінчення на стор. 13)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Уряд не пішов у відставку

КИЇВ. – 3 грудня Верховна Рада не проголосувала за відставку уряду. Проект постанови „Про відповідальність Кабінету міністрів України“, поданий трьома провідниками опозиції, підтримали 186 депутатів при необхідних 226. У проекті постанови опозиції зазначено, що недовіра урядові висловлюється через „зраду урядом національних інтересів держави“, яка полягала у не підписанні Угоди про асоціацію з Європейським союзом. За законом, Верховна Рада не може розглядати питання про відповідальність уряду більше, ніж один раз під час однієї сесії парламенту. (Bi-Bi-Ci)

■ Надія на компенсації

КИЇВ. – Прем'єр-міністр України Микола Азаров заявив 3 грудня, що Європейський союз згоден розглянути питання фінансових компенсацій Україні. „Учора в моїй присутності Президент України мав тривалу телефонну розмову з Президентом Єврокомісії Жозе Мануелем Баррозу. Ми домовилися, що продовжимо переговори про умови укладення угоди про асоціацію і про зону вільної торгівлі. Єврокомісія і Євросоюз згодні розглянути питання про фінансові компенсації Україні“, – сказав М. Азаров на засіданні парламенту. За його словами, українська делегація поїде на відповідні переговори наступного тижня. (Bi-Bi-Ci)

■ Потерпілі на Євромайдані

КИЇВ. – Громадські активісти ініціативи „Євромайдан SOS“ 2 грудня склали список 74 потерпілих унаслідок розгону Євромайдану в ніч з 29 на 30 листопада. Близько 20 осіб значаться, як зниклі безвісти. Родичі та правозахисники досі не можуть встановити, де вони перебувають. Їх називали „зниклими дітьми Євромайдану“. У міліції радять чекати три дні й звертатися по допомогу за місцем проживання зниклих, а не за місцем розгону Євромайдану. Зі списком, складеним активістами, можна познайомитися в інтернеті. (Радіо „Свобода“)

■ Виходять з фракції Партії Регіонів

КИЇВ. – Вже четвертий народний депутат 2 грудня вийшов з фракції Партії Регіонів. Цього разу про це заявив Володимир Мельниченко, який засудив розгін Євромайдану в Києві. Напередодні у відповідь на події на Євромайдані написали заяви про вихід з фракції Партії Регіонів Микола Рудьковський, Інна Богословська і Давид Жванія. Депутати, які зараз виходять із фракції Партії Регіонів, належать до групи Сергія Льовочкіна та директора групи компаній „GroupDF“ Дмитра Фірташа. Політологи не виключають, що найближчим часом у Верховній Раді створять нову фракцію, куди увійдуть майже всі депутати, які відкололися від фракції Партії Регіонів. (Радіо „Свобода“)

■ Проти скла у Верховній Раді

КИЇВ. – 20 листопада Незалежна медіа-профспілка України заявила протест проти рішення відгородити ложу преси у Верховній Раді склом від залу засідань, оскільки це обмежить можливості для праці журналістів і позначиться на стані свободи слова в Україні. Скло буде перешкодою для фотокореспондентів та операторів, які не зможуть забезпечити якісні зображення для читачів і глядачів. (Прес-служба Медіа-профспілки)

■ Радіодиктант національної єдності

КИЇВ. – 11 листопада українці написали Всеукраїнський диктант національної єдності під гаслом „Творити величне разом – просто! Твори хвилю єдності!“. Автор тексту про авторство винаходу телебачення Борисом Грабовським – Олександр Авраменко з Науково-методичного центру української мови й літератури. На запрошення організаторів у прес-центрі Національної радіокомпанії України диктант писали письменники, журналісти та діячі культури. Акцію „Всеукраїнський радіодиктант національної єдності“ започатковано у 2000 році. Щороку Національна радіокомпанія отримує понад 15 тис. листів з радіодиктантом, зокрема з Польщі, Франції та Китаю. (Марта Осадца)

Українці провели акції на захист євроінтеграції

До „Свободи“ надійшли численні повідомлення про масові акції протесту проти рішення уряду України призупинити процес євроінтеграції. Частину вісток вміщено на цій сторінці.

ПАРМА, Огайо

Василь Романчук

„В Європу наша дорога“ – це гасло було домінуючим в часі маніфестації української громади Великого Клівленду, яка відбулася 23 листопада в Пармі. Акцію організували Українські Злучені Організації (УЗО) Огайо.

В руках маніфестантів були плякати „Україна і Європа“, „Путін, руки геть від України!“, „Україна невіддільна від Європи!“, написані українською і англійською мовами. Тріпотіли національні знамена та прапори Євросоюзу, звучали гимни України та США, вигуки „Слава Україні!“.

Відкрила віче виконуюча обов'язки голови

Під час маніфестації у Пармі, Огайо. (Фото: Василь Романчук)

управи УЗО Марта Ліщинецька. В акції протесту взяли участь Апостольський адміністратор Пармської Католицької Єпархії Іван Бура, Владика-емерит Роберт Москаль, Комітет „Українського села“ в Пармі, „Нова українська хвиля“, Союз Українок Америки, Організація оборони чотирьох свобод України, Союз Української Молоді та Українська Скавтська Організація Пласт.

ЧИКАГО

Ігор Худик

Акція на підтримку європейського курсу України розпочалася 24 листопада о 10-й год. ранку біля Генерального консульства України в Чикаго. Після виступів представників багатьох громадських організацій була зачитана загальна резолюція.

Опісля кількасотенна колона пронесла центральними вулицями Чикаго величезний синьо-жовтий стяг в оточенні прапорів Євросоюзу і гасел на підтримку європейського курсу України.

Весь час лунали заклики осуду антиєвропейського курсу, який обрала теперішня владна

Акція в Чикаго на підтримку європейського курсу України.

верхівка в Україні. Також лунали гасла на підтримку негайного підписання Угоди про асоціацію з ЕС і заклики до американського уряду про допомогу і підтримку України на шляху її євроінтеграційних прагнень.

ОДЕСА

Сергій Горицьвіт

22 листопада близько 500 одеситів зібралися на Думській площі під прапорами України та ЕС і дружно висловили свій осуд влади, яка під тиском Кремля вдалася до згортання євроінтеграції.

Присутні тримали транспаранти „Ми – Євроодеса“, „Свободу Юлії Тимошенко!“, дружно скандували „Одеса – Європа!“, збирали підписи за європейське майбутнє України, записувалися на поїздку на столичний Євромайдан. Стало важко придбати квитки на автобус чи поїзд до Києва, а водіям автобусів заборонили групові перевезення до столиці. Наступного дня один з таких автобусів невідомі перестріли у Котовську й камінням розбили переднє скло.

25 листопада окружний адміністративний суд за позовом міської ради ухвалив рішення про заборону масових акцій до кінця року. Дізнавшись про це, учасники Євромайдану ночували у наметовому таборі. О 5-й год. ранку тери-

Учасники Євромайдану в Одесі. (Фото: Сергій Горицьвіт)

торію взяли в облогу близько 120 працівників міліції. Почали бити й проганяти учасників акції з Приморського бульвару. Трьох майданівців за спробу фотографувати цю наругу жорстоко били, приснули в обличчя сльозогінним газом й забрали до відділу міліції. Дії правоохоронців шокували одеську громадськість.

Попри розгін і побиття активістів Євромайдан в Одесі триває. Його учасники намалювали й виставили великий портрет Віктора Януковича з написом „Думає головою!“.

„Євромайдан – це присяга на вірність Україні“ – головне гасло Євромайдану в Одесі.

Українці провели акції на захист євроінтеграції

НЬЮ-ЙОРК

Маленькі патріоти Люба і Левчик Ференцевичі.

Люба Рамірез

1 грудня протягом декількох обідніх годин 51-ша вулиця, на відтинку між 2-ою і 3-ою авеню – тут розташоване Представництво України в ООН – сповнилася яскравим українським змістом, повною мірою співзвучним з хвилюючими подіями у сьогоднішній Україні, в її столиці, на Євромайдані, на вулицях і площах усіх українських міст: звучали ті самі пісні – про червону калину, „Ще не вмерли України ні слава, ні воля“, гасла „Слава Україні!“, „Україна – це Європа“, „Уряд Азарова – у відставку!“, „Банду – геть!“.

Щонайменше тисячу представників від українських громад Нью-Йорку, Нью-Джерсі і ближчих околиць прийшли сюди висловити свою братерську солідарність з мирною проєвропейською революцією в Україні і засудити антиконституційну і антинародну спробу Президента Віктора Януковича та його режиму змінити зовнішньополітичний курс України, відмовившись від асоціації з Європейським союзом на користь Москви і Митного союзу, котрий є замаскованою формою реставрування СРСР.

Особливістю цієї нової мирної революції в Україні є її молодіжний характер. Так само і в протестному вічі в Нью-Йорку переважала молодь, було багато дітей, і це є самозрозуміле: йдеться про майбутнє України, про виборення умов для всебічного розвитку молоді, про створення оптимістичних перспектив для нових поколінь українців.

Під час віча в Нью-Йорку 1 грудня. (Фото: Люба Рамірез)

ХАРКІВ

На найбільшій у Європі площі – Майдані Свободи у Харкові 19 листопада відбулося віче на захист європейського вибору України, у якому взяла участь близько 200 мешканців міста. Як повідомила координатор всеукраїнської кампанії „Евронаступ“ у Харкові Олена Красила, до участі в акції долучилися різні політичні та громадські організації міста та області.

Учасники акції тримали в руках прапори ЄС, України та плякати „Молодь за ЄС“, „Харків

– за європейське майбутнє“, „Східний кордон Європи – Україна“ та інші. Активісти кампанії „Евронаступ“ збирали підписи на підтримку проведення Єврореферендуму за інтеграцію України в європейський політичний, економічний та правовий простір.

Харків'яни вирішили взяти участь в Євромайдані 22 листопада у Києві для того, щоб захистити свій європейський вибір.

Прес-служба Всеукраїнської громадянської кампанії „Евронаступ“

РИМ

Маріянна Сороневич

25 листопада Президент Росії Володимир Путін перебував з робочою візитом у Римі та Ватикані. На знак незгоди з призупиненням процесу підготування України до асоціації з Євросоюзом на площі перед Президентським палацом „Квірінале“ на В. Путіна чекали активісти, що прийшли сюди для протесту проти економічного та політичного тиску Росії на Україну.

Українських студентів підтримали грузинські активісти, які вийшли на площу з національним прапором Грузії.

„Путін, руки геть від України!“, „Путін, не зачі-

Учасники акції протесту в Римі.

пай Україну!“ скандували вони під час проїзду дипломатичного кортежу. Групу відтіснила поліція, але вони встигли дати інтерв'ю для італійського та українського телебачення. Учасники впевнені, що протест не оминув уваги В. Путіна.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В. Янукович спровокував свій крах

КИЇВ. – Західні оглядачі наголошують, що в разі продовження протестів у Києві Віктор Янукович уже вдруге ризикує позбутися влади внаслідок революції. Низка газет цитує західних дипломатів і політиків, котрі були вражені вибухом народного гніву у Києві 1 грудня. Газети 2 грудня зауважили, що, на відміну від Помаранчевої революції, нинішні протести свідчать про широкомаштабну лютю у народі щодо влади Президента В. Януковича. Деякі з видань не виключають розколу України внаслідок драматичних подій. Американська газета „Нью-Йорк таймс“ наголошує, що цього разу все взяло у свої руки перше покоління, котре абсолютно вільне від тоталітарної спадщини. (Радіо „Свобода“)

Попрощалися з Лесею Гонґадзе

ЛЬВІВ. – 2 грудня у Львові попрощалися з Лесею Гонґадзе – матір'ю вбитого журналіста Георгія Гонґадзе, яка померла вночі 30 листопада після тяжкої хвороби. У Л. Гонґадзе було онкологічне захворювання, вона відмовилась від операції і лікування у шпиталі. У церкві Преображення Господнього, де відбулося прощання з покійною, зібралося дуже багато людей, щоб віддати їй останню шану. Поховали Л. Гонґадзе на міському цвинтарі у Брюховичах. Це було її рішення ще за життя. 25 березня 2003 року Л. Гонґадзе перепоховала своїх батьків з Личаківського цвинтаря на приміський, щоб її син і вона були поховані поруч. (Радіо „Свобода“)

Зріс рівень корумпованості

ВАШІНґТОН. – Організація „Transparency International“, яка стежить за рівнем корумпованості у світі, оприлюднила 3 грудня свій щорічний „Індекс сприйняття корупції в 2013 році“. У цьому рейтингу Україна посіла 144-те місце – поряд з Нігерією, Папуа-Новою Гвінеєю, Іраном, Камеруном і Центральноафриканською Республікою. У наступному році Україна ризикує скотитися ще нижче. Основні причини – корумпований протекціонізм і злиття політичних та бізнес-інтересів. Зокрема Україна стрімко втрачає позиції за показниками сприйнятливості умов для підприємництва в країні. Також в Україні зріс рівень хабарництва. Зловживання посадовими повноваженнями, таємні угоди і підкуп, як і раніше, завдають руйнівної шкоди діяльності різних співтовариств. Згідно з Індексом, Росія опинилася на 127-му місці, Казахстан зайняв 140-ве, Туркменистан і Узбекистан поділили 168-ме місце. („Голос Америки“)

Білий дім відповість на петицію

ВАШІНґТОН. – „Відповідь на петицію про санкції до української влади даватиме Білий Дім“, – заявив 3 грудня у Києві Посол США в Україні Джефрі Паєт, відповідаючи на запитання Радіо „Свобода“. Петиція з вимогою застосувати санкції до Президента України Віктора Януковича і членів Кабінету міністрів, що з'явилася на сайті Білого Дому 26 листопада, набрала вже понад 120 тис. підписів. Для її передання на розгляд Адміністрації США необхідно було до 26 грудня зібрати 100 тис. підписів. (Радіо „Свобода“)

Головний мотив – страх

МОСКВА. – „Головний мотив останніх дій Віктора Януковича – страх“, – заявив 2 грудня російський політолог Станіслав Белковський. Він провів паралелі між нинішнім становищем Президента України і ситуацією, в якій опинився наприкінці 1980-их років перший й останній Президент СРСР Михайло Горбачов. При цьому експерт вважає вирішальною помилкою розгін Євромайдану в Києві. „Він злякався власного народу і зараз не знає, що робити. Впевнений, що Віктор Янукович хотів підписати угоду з ЄС, але, коли він зрозумів, що це не приносить йому грошей, необхідних принаймні для перемоги на виборах-2015, він злякався і вирішив відкласти це. І це, звичайно, відіграло фатальну роль у його долі“, – заявив С. Белковський. (Радіо „Свобода“)

АМЕРИКА І СВІТ

■ Б. Обама схильний довіряти Іранові

ВАШІНГТОН. – Виступаючи 25 листопада у Лос-Анджелесі, Президент Барак Обама ствердив, що угода шести провідних країн світу з Іраном щодо ядерної програми „корисна“ для безпеки. Тим часом ізраїльські офіційні особи і деякі законодавці американського Конгресу піддали цю саму угоду критиці, кажучи, що вона дозволяє Іранові зберегти без змін свою ядерну програму та пропонує забагато у бік пом'якшення санкцій. Високо оцінивши угоду як перший поступ за десятиліття щодо іранської ядерної програми, Б. Обама водночас підкреслив потребу продовження дипломатичних заходів і „непогодження з безконечною спіраллю конфлікту“. Очікується, що найближчим часом Прем'єр-міністр Ізраїлю Беніамін Нетаньягу надішле до Вашингтону групу експертів з національної безпеки для консультацій з Білим Домом у справі постійного врегулювання ядерної суперечки. („Голос Америки“)

■ Папа Франціск реформуватиме Церкву

ВАТИКАН. – В Апостольському зверненні, першій великій праці від початку свого понтифікату, Папа Франціск висловив намір децентралізувати Римо-Католицьку Церкву, позбавивши Ватикан частини влади. Папа сказав, що волів би бачити Церкву „пораненою й брудною, тому що вона – на вулицях, аніж Церкву, яка є нездоровою і яка замкнулася, прагнучи власної безпеки“. Водночас у зверненні Папи ще раз наголошено на негативному ставленні Церкви до висвячування жінок у священники і зазначено, що це „не питання для обговорення“. Документ також торкнувся міжконфесійних взаємин. Папа закликав християн „прийняти з любов'ю і поважати імігрантів-мусульман у наших країнах так само, як і ми сподіваємося й попросимо, аби нас приймали і поважали в ісламських країнах“. Папа Франціск також застеріг, що зростання економічної нерівності у світі неминує призведе до конфлікту. („Голос Америки“)

■ Англію непокоять імігранти

ЛОНДОН. – Після того, як Прем'єр-міністр Великобританії Дейвид Камерон декілька разів виступив з пропозицією депортувати безробітних і бездомних імігрантів з країни, Єврокомісар з питань безробіття Ласло Андро заявив 27 листопада, що Британія може „дуже непривітно виглядати“, якщо плян Д. Камерона стане дійсністю, і що британцям не розповідають всієї правди про вигоди від іміграції. Тим часом уряд Англії ставить під сумнів принцип вільного руху людей в межах Європейського союзу і наполягає на знайденні законної можливості зупиняти потік мігрантів, якщо кількість прибулих перевищить певний рівень. („Голос Америки“)

■ Німеччиною керуватиме коаліція

БЕРЛІН. – Німецькі консерватори, яких очолює Канцлер Ангела Меркель, погодили умови утворення коаліції з лівоцентристською Соціал-демократичною партією (СДПН). Таким чином А. Меркель може знову скласти присягу – це буде її третя каденція на цій посаді. Блок Християнсько-демократичний союз/Християнсько-соціально-християнський союз (ХДС/ХСС) у вересні цього року здобув перемогу у виборах, однак, не зміг отримати досить голосів для створення парламентської більшості. Партії дійшли згоди щодо цілої низки питань, серед яких – рівень мінімальної заробітної платні, нижчий пенсійний вік і зміни у порядку отримання подвійного громадянства. Сторони також домовилися про те, що жодного підвищення податків не буде – ця вимога для ХДС/ХСС була ключовою. („Голос Америки“)

■ Перемир'я – не надто певне

ЄРУСАЛИМ. – 2 грудня ізраїльські вояки обстріляли декілька цілей на сирійській території – в обмін за обстріл території Ізраїлю сирійцями. Формально Ізраїль і Сирія перебувають у стані війни, хоч тепер між ними діє перемир'я. За вислідами війни 1973 року під контролем Ізраїлю опинилося 1,200 квадратних кілометрів земель, котрі Сирія вважає своїми. Більшу частину цих земель складають Голянські пагорби. („Кореспондент“)

Марш протесту журналістів

КИЇВ. – 23 листопада учасники конференції Міжнародної та Європейської федерації журналістів, присвяченої безпеці журналістів, пройшли мовчазним маршем Хрещатиком. Марш був присвячений Дню боротьби з безкарністю.

За словами президента Міжнародної федерації журналістів Джіма Бумели, за останні 10 років у світі загинуло 1,100 журналістів.

Учасники конференції, які брали участь у марші, пронесли плякати різними мовами з

фотографіями й іменами журналістів, які загинули в різних країнах світу.

Учасники маршу з „Головпошти“ надіслали листа Президентові України Вікторові Януковичеві. У листі відзначається збільшення випадків нападів на журналістів в Україні, міститься заклик звернути увагу на цю проблему і покласти край безкарності.

Прес-служба Медіа-профспілки

НА ТЕМИ ДНЯ

День Буковини – привід до конфлікту

Світлана Глаз

Верхня палата парламенту Румунії прийняла постанову про проголошення 28 жовтня „Днем Буковини“. Відтепер приєднання історичної Буковини до Великої Румунії 28 жовтня 1918 року стало державним святом і відзначатиметься щороку в цій країні. Сенатори проголосували за прийняття відповідної постанови майже абсолютною більшістю: 99 – „за“, два – утрималися.

Парламент, президент, уряд Румунії та інші центральні і регіональні органи державної влади мають право проводити різноманітні святкові заходи з нагоди приєднання Буковини до Великої Румунії. Всі необхідні фонди виділятимуться з державного бюджету.

Край буків, Буковина, регіон між Дністром та Карпатами, здавна належав Київській Русі. Споконвічними мешканцями Буковини були слов'янські племена, про що свідчать знайдені археологами стоянки. З 1769 року Буковина перебувала під контролем Російської імперії аж до 1918 року. 19 жовтня 1918 року у Львові було створено Українську Національну Раду, яка прийняла постанову про утворення Західноукраїнської Народної Республіки. Очолив її Євген Петрушевич, і за тиждень в Чернівцях було створено Крайовий комітет Буковини, як складову частину Української Національної Ради.

Не всі були з цим згодні і вимагали розділити Буковину за національною ознакою. Настали страшні часи для українців Буковини, а укладеним Сен-Жерменським мирним договором королівській Румунії вдалося закріпити за собою південну Буковину і окупувати північну. Згортали українські демократичні свободи, заборонялись професійні спілки. Режим короля Кароля II став авторитарним.

1937 року в Буковині було запроваджено військовий стан, відбулись два політичні процеси над членами ОУН. Головне звинувачення полягало у тому, що підсудні заперечували румунську владу над українськими землями. Судові вирoki стали сигналом для заборон будь-яких проявів українського національного життя – чернівецька префектура вимагала, аби людей, які „навмисне“ не розмовляли румунською мовою, негайно звільняли з роботи і віддавали до військового трибуналу.

Любомир Гузар: „Не мати страху і творити добро“

КИЇВ. – Один з найавторитетніших українців, Кардинал Любомир Гузар закликав учасників акції громадянського протесту на Майдані Незалежності в центрі Києва „не мати страху і творити добро“.

„Є група людей, для яких головне – власне благо, накопичення матеріальних цінностей. А хочуть вони керувати всіма людьми... Яка на це може бути ефективна відповідь? Я свято переконаний, що в нашому народі є дуже багато добрих людей“, – сказав Владика Л. Гузар, відкриваючи віче у столиці 29 листопада,

да, в якому взяло участь понад 100 тис. людей.

„Наша надія – на добрих людей, але потрібно пам'ятати, що мало бути добрим, треба робити добро... Найкращий спосіб подолати біду – творити добро. Зло можна подолати лише добром! Тому, поважаюча громадо, якщо хочете жити в нормальній країні, хочете передати нормальну країну своїм дітям і онукам, – творімо добро! Не майте страху, творімо добро!“

(УНІАН)

Шановні дописувачі!

Щоб прискорити опублікування в газеті Ваших статей, листів та інших кореспонденцій, просимо надсилати їх до редакції електронною поштою на адресу svoboda@svoboda-news.com у форматі DOC.

Захід України...

(Закінчення зі стор. 1)

Зобов'язати працівників державних органів влади забрати зі службових приміщень портрети Віктора Януковича.

Івано-Франківська облрада закликала міжнародну спільноту застосувати санкції проти президента та членів уряду, а також звернулася до президента та прем'єр-міністра з вимогою подати у відставку.

У Львівській області відбулася установча нарада Страйкового комітету Штабу національного спротиву, де було вирішено, що „у кожному підприємстві буде створений страйковий комітет, який координуватиме акції протесту підприємства“.

Вінницька облрада на позачерговій сесії виступила проти введення надзвичайного стану. „До Президента України В. Ф. Януковича як гаранта Конституції України – вжити всіх заходів по незастосуванню сили проти мирних зібрань громадян та не допустити введення надзвичайного стану“, – йдеться в ухваленому зверненні облради.

Донецька облрада опублікувала на сайті звернення, в якому зазначено: „Вимоги про відставку уряду і Президента не мають нічого спільного з Конституцією України і волевиявленням жителів України, що висловили довіру всенародно обраному Президенту України Вікторові Федоровичу Януковичеві“. А також виступила з вимогою до президента „взяти ситуацію під контроль і повернути конституційний порядок у країні“. Однак, журналіст Радіо „Свобода“ в Донецьку зазначає, що цей текст звернення не був проголосований на сесії.

Луганська облрада ухвалила звернення, в якому закликала місцевих депутатів всіх рівнів „не скочуватись до участі у безглузких страйках“ і запропонували зібратися у Києві всеукраїнський з'їзд депутатів всіх рівнів для обговорення ситуації. „Ми з повагою ставимося до позиції учасників акцій на підтримку євроінтеграції. Однак, бачимо, як деструктивні і безвідповідальні дії опозиційних сил призводять до того, що мирні мітинги набувають провокаційний, насильницький характер“, – йдеться у зверненні.

Кримська Верховна Рада ухвалила звернення до президента, в якому закликала його ввести надзвичайний стан. „Діяльність деструктивних сил, що стягла до Києва своїх прихильників і паралізувала життя столиці повинна бути негайно припинена. Закликаємо Вас, шановний Вікторе Федоровичу, вжити всіх доступних Вам заходів для відновлення громадського порядку, не зупиняючись, якщо цього вимагатиме ситуація, перед введенням надзвичайного стану“, – йдеться у зверненні.

Київ, Євромайдан, 1 грудня. (Фото: Сергій Марченко)

Міліція обороняє Леніна, Київ, 1 грудня. (Фото: „Українська правда“)

АМЕРИКА І СВІТ

■ У Словаччині переміг екстреміст

БРАТІСЛАВА. – 24 листопада губернатором Банської Бистриці у центральній Словаччині обрано правого екстреміста Маріяна Кotleбу. Раніше він був провідником забороненої ультраправої організації, організовував марші проти ромської меншини у Словаччині, а тепер очолює ультранационалістичну партію „Наша Словаччина“. Заборонена наразі неонацистська партія, яку очолював М. Кotleба, висловлювала симпатію нацистській маріонетковій владі, яка керувала Словаччиною під час Другої світової війни. Колишній учитель також закликав Словаччину вийти з альянсу НАТО, який його партія називає „терористичною“ організацією. („Голос Америки“)

■ Комісія ООН про Сирію

НЮ-ЙОРК. – 2 грудня Голова Комісії ООН з прав людини Наві Пілай заявила, що її організація має докази причетності вищого керівництва Сирії, включно з Президентом Башаром Асадом, до воєнних злочинів і злочинів проти людяності. Раніше Президента Б. Асада і його оточення вже звинувачували у воєнних злочинах. Зокрема у вересні цього року США повідомляли, що назвали понад 200 тис. сторінок з доказами провини Б. Асада і його режиму. При цьому звинувачення у здійсненні злочинів адресувалося не тільки уряду Сирії, але й повстанцям, яких звинувачують в тотальному порушенні прав етнічних і релігійних меншин. („Кореспондент“)

■ Китаєві кинуті виклик

ВАШІНГТОН. – 27 листопада два неозброєні американські бомбардувальники „Б-52“ здійснили навчальний політ над спірними островами у Східно-Китайському морі, не повідомивши Пекін про це заздалегідь. Таким чином вони проігнорували заяви Китаю про встановлення нової зони протиповітряної оборони. 26 листопада Білий Дім закликав Пекін врегулювати суперечки з Японією про належність островів дипломатичними шляхами, не вдаючись до „погроз або підбурювальної риторики“. Два дні перед тим Китай опублікував координати розпізнавальної зони проти-повітряної оборони, попередивши, що буде вживати „оборонні надзвичайні заходи“ проти літаків, які опиняться в даній зоні і не подають своїх ідентифікаційних даних і не дотримуються всіх наказів з Пекіна. За всіма ознаками, цей політ дав ясно зрозуміти, що США не збираються приховувати своїх намірів, і засвідчив, що Китай не здатний або не має наміру захищати цю зону, в усякому разі, покищо. („Голос Америки“)

■ В Таїланді тривають масові протести

БАНГКОК. – 1 грудня таїландська поліція застосувала сльозогінний газ та водомети проти мітингувальників, які намагалися штурмувати будівлю уряду. Під час протестів, які стали найгіршими у Таїланді з 2010 року, вже загинуло четверо осіб. Протестувальники, які вимагають відставки Прем'єр-міністра Інглак Чинават, назвали неділю „днем перемоги народного перевороту“. Мітингувальники захоплювали телевізійні канали, щоб змусити їх транслювати звернення свого провідника Сутепа Тауґсубана, а також намагалися прорватися до поліцейського комплексу в Бангкоку, де І. Чинават збиралася давати інтерв'ю, внаслідок чого її були змушені евакуювати. С. Тауґсубан заявив, що зустрічався з прем'єром і дав їй два дні для того, щоб піти у відставку. („Голос Америки“)

■ Єгипет матиме нову Конституцію

КАІР. – 1 грудня Конституційна комісія в Єгипті схвалила проєкт нового Основного закону країни. З загальної кількості 247 статей було відхилено лише п'ять, котрі стосувалися другорядних питань. Однак, не всі схвалені статті сподобалися певній частині єгипетського суспільства. Зокрема ті, у яких йде мова, що громадянин нести кримінальну відповідальність за напад на військо або військові бази. Опозиція вважає, що ці статті можуть бути застосовані проти учасників антиурядових протестів. („Кореспондент“)

Майдан нового покоління

Впродовж минулого тижня у політичному житті України з'явився новий термін – Євромайдан. Не тільки у столиці, а й у багатьох містах люди вийшли на площі з вимогою повернутися до євроінтеграції. При цьому людей вивела на Євромайдани не опозиція, вони вийшли самі. Провідники опозиційних партій і рухів навіть не сподівалися на таку активність, а коли побачили велелюдні зібрання, поспішили на трибуни, щоб не опинитися позаду революційної хвилі. Політики-опозиціонери висунули свої вимоги – імпічмент президента, розпуск Верховної Ради. Але сталося неочікуване – люди на Євромайданах заявили, що обійдуться без відомих опозиційних діячів, тому що справа не у міжпартійній боротьбі, а у дальшій долі українського народу та його незалежної держави.

Хто ж вони, люди на Євромайданах? За 22 роки незалежності в Україні виросло нове покоління, яке підтримує не так Європейський союз, як європейські цінності (в тому числі й матеріальні). Молодь усвідомлює, що відмовитися від євровибору в Україні – значить, залишитися на теренах беззаконня й свавілля, хабарництва, розкрадання й невігластва, зависнути у сірій зоні, де освіта й професійність – порожні слова, а за власну думку можна зазнати переслідувань. Молоді не пасує присутність псевдополітиків, які ще не зрозуміли, що протести „опозиція проти влади“ залишилися у минулому. Євромайдани очікують на приходу до влади інших осіб, а зміни правил життя.

Львівський історик Ярослав Грицак заявив про революцію молодих освічених людей, які мають освіту, але не мають майбутнього. Це виступ людей, які мали б жити, як громадяни Європи, а мають єдиний вихід скептично ставитися до старих політиків і політики. Це покоління тих, хто ставить під сумнів владу, систему, авторитети, існуючі ідеології, правила гри. Покоління, яке хоче саме в усьому розбиратися. Демонстрації, які в Україні проводили усі партії шляхом підкupu учасників, віджили своє.

Молодь не дозволяє опозиції розчинити головну національну вимогу Майдану – асоціація з Європою – у низці вузькопартійних інтересів. На це вже звернули увагу неополітики – Група Першого грудня, „Чесно“, журналісти, інші громадські утворення. На Євромайдани молодь на відомих політиків реагувала скептично, тому що люди таки помудрішали і хочуть не повернення старої опозиції до влади, а нової країни. Опозиція має показати, як збирається здійснити європейське майбутнє України, коли прийде до влади. Покищо вона цього не робить.

Молоді потрібна європейська символіка. На столичному Євромайдані лише невелика група зі Львова йшла під європейськими прапорами. Бракує європейських гасел. Існує лише гасло: „Україна – це Європа!“. А для масової мобілізації вкрай потрібна нова символіка, яка має легко запам'ятовуватися, впізнаватися і бути дотепною. Влада має силу: спецслужби, спецзагони – усе те, що може карати, бити, арештовувати, а навіть вбивати. Чим більше уряд застосовує силу, то чорнішим стає його майбутнє. Але силу не можна побороти однією тільки силою. Усі заклики до озброєння – самообман. Уряд хоче спровокувати молодь на насильство. Найкращий шлях – Євромайдани. Треба підвищувати їх креативність, харизматичність, будувати довіру, уникати конфліктів з тими, що мають інші погляди. Головне – євроінтеграція, а для партійних чвар буде ще час.

ІСТОРІЯ

Воскові свічки у храмах Погориння

Володимир Рожко

Бджолиний віск добре був відомий на Волині також в дохристиянську добу. Про це свідчить „Літопис руський“, коли князь київський Ігор, поганин за віруванням, 945 року утвердив мир з греками і наділив їхніх послів хутром, челяддю, воском. Бортництвом, пасічництвом широко займалися не лише селяни Погориння, а й священослужителі, особливо чорне духовенство з появою перших храмів і печерних монастирів в Дорогобужі, Деражному, Комарівці, Кричильську, Кураші над Горинню.

Воскові свічки запалили в печерних монастирях ченці-анакхорети і біле духовенство.

Символом життя залишається світло воскової свічки, яку впродовж віків запалювали в храмах за народжених, одружених, померлих, несли її до святинь як свою офіру Богові.

Віск, за словами відомого філософа-теолога Сергія Булгакова, приношений і запалюваний нами як речовина найчистіша, означає чистоту і щирість принесення, готовність до каяття в гріхах, благодать св. Духа, очищення Божественним вогнем нашого ества, єднання і нерозривності взаємної любові і миру між людьми.

На, в Погоринні ще в раннє середньовіччя майже в кожній хаті, особливо у бджолярів, сукання воскових свічок було звичною справою, а коли потреба в них зростала, з'явилися професії свічкарь, які поступово вдосконалювали способи сукання, осучаснювали сам процес їх виготовлення за допомогою певних апаратів, коли одноразово можна було зсувати не одну, а кілька десятків свічок.

Мені вдалося відшукати не лише кілька старовинних апаратів, на яких можна було відливати вже в XVII ст. водночас 25 воскових свічок, а ознайомитись з їх „творами“, адже в Степані, Тросянці, Деражному відновлено цю давню традицію.

Степань і Деражно відомі своїми цеховими свічками, коли місцеві майстри, об'єднані в цехові братства, в храмах мали свої ікони святих, під омофором яких вони хотіли мати духовну опіку і в певні церковні свята несли вони масивні, більше до двох метрів висоти і 25 сантиметрів в діаметрі воскові свічки, як подяку своїм небесним опікунам.

Під час Служби Божої горіли в церквах трипудові свічі. В Миколаївській церкві Степаня було їх шість.

Леся і Петро Баси з цеховими свічками

Подібні цехові свічки несли братчики й сестриці в церкву містечка Деражне. Під час недавньої моєї подорожі до цього куточка Погориння, місцева вчителька-пенсіонерка Леся Бас та її чоловік Петро розповіли про давні способи сукання, відливання воскових свічок членами духовних братств, подарували чотири збережені свічки з тієї доби, коли сукали їх в ручну.

„Коли безбожна влада нищила храми й душі людей, ми вирішили змайструвати апарат з відливання воскових свічок в місцевій „Сільгосптехніці“. Знайшли шматки металу і майстрів, які виготовили апарат з відливання одночасно восьми свічок. Сировиною служили понад десять мішків огарків з попередніх воскових свічок, які збереглися на дзвіниці. Свічки з місцевого воску завжди пахли пригоринськими квітами, а їх вогонь і тепло освітлювали шлях вірних у тогочасній непроглядній темряві, – згадувала Л. Бас.

У XVIII-XIX ст. майже в усіх погоринських селах і містечках були свої свічкарі, майстри з сукання воскових свічок, які з допомогою примітивних дерев'яних пристроїв робили свічки. З початку XIX ст. віск почав витіснятися у виробництві свічок дешевшим парафіном.

Воскові свічки залишаються для нас взірцями офірності наших предків, високими і неповторними зразками церковного мистецтва Погориння, історичної Волині, складовою частиною нашої духовної спадщини.

Примітка для читачів „Свободи“

У зв'язку з різдвяними святами „Свобода“ в кінці цього місяця опублікує одне поєднане число газети датоване 22-27 грудня. Дописувачів просимо звернути на це увагу при подачі матеріалів – дописи, фотографії, реклами мають надійти до редакції не пізніше 10 години ранку в понеділок, 16 грудня.

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$65.00 на рік, \$40.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$55.00 на рік, \$35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 Fax (973) 644-9510 E-mail adukr@optonline.net
Передплата	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 E-mail subscription@svoboda-news.com

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Свято у моєму місті

Приємною несподіванкою для мене став лист народного депутата України Ярослава Дубневича, який запросив мене з дружиною Ларисою на святкування 800-річчя міста Городок Львівської області і 625-річчя набуття містом Магдебурзького права.

Городок – моє рідне місто, у якому я народився і виріс в родині Григорія та Анна Пенцаків. Батько був дяком та книговодом в церквах свв. Миколая та Івана Хрестителя, працював у міській управі.

У 1944 році через сімейні обставини я виїхав у село і повернутися додому вже не міг, бо надійшов фронт, і я опинився в Німеччині, де розшукав батька і пізніше виїхав з ним до Аргентини. Головним промотором свята був Я. Дубневич. Йому допомагали інші меценати. Я. Дубневич подбав про оновлення будівель і вулиць міста. Сам він народився у селі Зубра біля Пустомитів, але до Верховної Ради його обрали в Городку. Він увійшов до фракції партії УДАР. Я. Буневич закінчив політехнічний інститут у Львові і залізничний в Дніпропетровську.

Городок – давнє місто. Вперше про нього згадав літописець Нестор під датою 1213 року і назвав „Соляний городок“, бо у місті торгували сіллю. Ріка Верещиця була тоді судноплавною. До приходу більшовиків місто називали Городок Ягелонський, бо саме тут, у Старому парку, помер король Ягело. У місті бували Іван

Франко, Василь Стефаник, Максим Рильський. Працював помічником адвоката Лесь Мартович.

Свято відкрив молитвою парох церкви Благовіщення Пресвятої Богородиці о. Стефан Боровець. Воно тривало 21-22 вересня в Старому парку. Приїхали гості з Франції, Польщі, Хорватії. Виступили відомі артисти Василь Зінкевич, Мар'ян Шуневич, Андрій Залізко, Ірина Федішин, Степан Гіга, аматорські ансамблі „Городоцькі надії“, „Берегиня“, „Передзвін“, духовна оркестра. Театральне дійство підготували аматори Народного дому на чолі з Галиною Глушко.

Важливою подією стало присвоєння почесних звань „Городківчанин-2013“ адміністраторові Храму Преображення Господнього о. Тарасові Цікалові, „Почесний мешканець міста“ – о. С. Боровцеві, „Шляхетна родина міста“ – сім'ї св. п. о. Василя Галія. Останню нагороду прийняла його дочка Заслужена артистка України Марія Галій, яка співала на святі. Нагороди вручив міський голова Микола Савка. Городоцькі союзники приїхали на свято кінним возом і привезли частування.

До 800-річчя Городка „Укрпошта“ випустила спеціальний конверт, на якому мисткиня Наталя Михайличенко намалювала міську ратушу, а на марці – герб міста.

Дмитро Пенцак,
Сомерсет, Нью-Джерзі

Маленька історична нотатка

22 листопада минуло 50 років з часу, коли „Свобода“ єдиний раз за всю свою 120-літню історію вийшла двома випусками в один і той же день.

Коли з Даласу прийшла вістка, що Президент Джон Кенеді після замаху помер, головний редактор Антін Драган доручив припинити

друк щоденника і на швидку руку було перероблено першу сторінку газети. І так решта накладу щоденника мала вже ту сенсаційну вістку.

Роман Ференцевич,
тодішній керівник друкарні
видавництва „Свобода“,
Александрія, Мериленд

Увертюра до спогадів про Щецін

Микола Дупляк у своїй статті „Буде книга спогадів про Щецін“ (15 листопада) інформує читачів, що згадана праця помістить розповіді вчителів української мови, які закінчили студії в педагогічному інституті у Щеціні. Не була це для них легка праця.

Польські шовіністи їх цькували і старались відтягнути українську молодь до польонізаційних програм. Працівники державної безпеки все їх оскаржували, що їхня праця спрямована на шкоду державі.

Шовінізм польських чиновників нагадує мені початки переселенців в час Акції „Вісла“ в 1947-1948 роках. Українські родини уряд розміщав в місцях, заселених ворожо наставленими до українців поляками. Фізичні напади на новопривбутих були не рідкісні. Коли діти перекинулись між собою українськими словами, то з боєм і криком прибігали до рідних, бо їх били сусіди. Переселенці не могли говорити рідною мовою, молитись і співати пісні.

Напередодні Акції „Вісла“ провід УПА вислав мене їхати з переселенцями і знайти там можливості для

членів українського підпілля себе легалізувати.

Я готував все, що в майбутньому могло знадобитися. В лісі копав криївки. Запросив в ліс декілька наших родин, де ми досхочу могли говорити рідною мовою і співати українських пісень і молитов. Однієї неділі співали „Вірую“, і я чув, як діти під кінець співали за мною лише „Вірую“, бо цілої молитви ще не навчилися. Ця сцена досьогдні залишилась у моїй пам'яті. Ці діти немов були носіями універсальної божественної духовності, бо яка інша сила допомагала б мені і моїм співдіячам щасливо перейти Польщу і Чехію до Західної Німеччини. Це ці діти, які потім стали учителям української мови, про що вони розповідатимуть у своїх споминах в книзі, про яку повідомив М. Дупляк.

Я додержав своєї обіцянки зберегти пам'ять про цих дітей, коли видав два роки тому працю „The Worshipers of a Politically Incorrect God“, яка є у продажу на „Amazon“.

Роман Мац,
Бетлегем, Пенсильванія

Не вдруге, а вчетверте

У „Свободі“ 22 листопада у вістці „У Парижі Україна програла Франції“ написано, що „національний збірний України з футболу не вдалося вдруге у своїй історії пробитися до фінальної частини чемпіонату світу“. Не вдруге, а вчетверте.

Перший раз не вдалося пробитися до фіналу 1994 року, коли Україна програла Хорватії, другий раз – до фіналу 2002 року, коли програла Німеччині, третій раз – до фіналу 2006 року, коли програла Гре-

ції, і тепер, четвертий раз, програла Франції.

У 2006 році Україна увійшла автоматично до фінальної частини чемпіонату світу, бо вона закінчила кваліфікаційну тур на першому місці в своїй групі і тому не мусіла грати плей-оф, який мусіли пройти європейські команди, котрі закінчили відбіркові змагання в групах на другому місці.

Лев Іваськів
Філядельфія

Чи знають наші діти про Голодомор?

Українські громади в США відзначили 80-річчя однієї з найбільших людських трагедій – Голодомору 1932-1933 років в Україні. Були промови, панихиди, деклямації і конференції. А що знають про Голодомор наші діти і внуки, які навчаються в школах? Кожний американський студент знає про Голокост, але чи чув він про Голодомор? Відповідь: не чув нічого. І не диво, бо підручники з історії для середніх шкіл або взагалі нічого не подають, або не подають правдивих інформацій, а деякі згадують кількома словами, що зовсім не віддзеркалює повної картини цієї трагедії.

Ось що подають підручники, які мені вдалося переглянути. „ANSKO Publishers“ 2000 року пише, що Йосиф Сталін запровадив п'ятирічний економічний план. Він примусив селян віддати їхню землю і працювати в колгоспах. Завдяки його агрокультурному та індустріальному економічному плану рівень життя росіянина піднісся вище, ніж був за царату. І це все про добу колективізації.

„Globe Falg Publishers“ 2000 року пише, що за Й. Сталіна була нестача харчів та речей щоденного вжитку. І далі подається, що Й. Сталін змусив селян працювати в колгоспах і вживати нові агрокультурні машини. Але ніхто не навчив селян, як ці машини вживати. Тому що селяни не вміли користуватися новою технікою, агрокультурна продукція знизилася і настав брак харчів.

„Holt & Rheinhart Publishers“ дещо докладніше описує сталінський режим, а про колективізацію подає, що селяни були змушені віддати свою землю і працювати в колгоспах, тому виробництво продовольства впало і через великий неврожай настав голод, від якого загинули мільйони людей.

„Prentice Hall Publishers, World History“ 2003 року подає, що селяни чинили опір колективізації, різали худобу, щоб не віддати колгоспові, і нищили врожай, а також що фізично винищувало куркулів. Й. Сталін придушував будь-який опір. Сконфісковував у селян харчі, настав голод і мільйони загинули. На наступній сторінці цього підручника з історії поміщена цитата з газети „Правда“, де пишеться, що селяни самі спричинили голод, знищивши урожай і порізавши худобу, а від голоду загинуло декілька десятків тисяч людей. Є також фото з цієї ж газети, де колгоспниці сидять за гарно застеленим столом посеред поля, щасливо усміхаючись, вечеряють. Цей видавець зазначає, що ця

стаття і фото є тільки пропагандою.

Натомість публікація видавництва „ANSKO“, інша, ніж згадані попередньо, подає цю саму статтю і це саме фото без жодних пояснень і нічого на згадує про голод чи колективізацію.

Є два роди дезінформації: один – подання неправдивих відомостей, другий – замовчування правдивих фактів. Таку дезінформацію можна закинути численним видавцям шкільних підручників. Нам треба чимало зробити, щоб правдиві факти стали відомі всім. Але такі варто почати з шкільних підручників. Було б надзвичайно побажаним, коли б наші вчителі історії, порозумівшись поміж собою, подали видавцям шкільних підручників правдиві факти, базовані на відповідних джерелах. Американські видавці, звичайно, скоро реагують, коли їм закинути заувагу про неправильну інформацію і подати правдиві факти.

Було б також надзвичайно успішним, коли б Міністерство освіти України звернулося до Департаменту освіти США і до видавців з вимогою спростувати неправдиві факти. Очевидно, цього не станеться, коли в міністерському кріслі сидить Дмитро Табачник. Але Президент Віктор Янукович збирається брати участь у відзначенні роковин Голодомору, то Посольство України у США могло б звернутися до видавців підручників з проханням виправити неправильні інформації.

Є ще одна можливість – лист батьків одного шкільного дистрикту до видавця з вимогою подати правдиві факти. Відомо мені, що так робили батьки-турки у Бостоні, протестуючи проти того, що була дуже негативно представлена турецька сторона з приводу геноциду вірменів. Видавці книги це взяли до уваги і злагіднили відповідний текст. В шкільних дистриктах, де живе більше українців, теж можна провести таку акцію. Ми нарешті повинні домагатися, щоб кожен студент в США знав про Голодомор в Україні.

Рома Дигдало,
Трой, Мишиген

Уточнення

Вміщений у „Свободі“ (з 8 листопада, ч. 45) репортаж „Владику Б. Гудзяка вдостоєно медалі ім. О. Черника“ мав, не з вини редакції, помилковий підпис. Справжнім автором цього репортажу є мгр. Осип Рожка.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Президент СКУ зустрівся з головою Генеральної асамблеї ООН

НЬЮ-ЙОРК. – 6 листопада президент Світового Конгресу Українців Євген Чолій обговорив з головою Генеральної асамблеї ООН Джоном Ешем низку питань, які зокрема стосуються визнання Голодомору 1932-1933 років в Україні геноцидом українського народу, вшанування видатного українського поета Тараса Шевченка та тиску Росії на Україну.

У зустрічі, що відбулась у штаб-квартирі ООН, взяли участь Постійний представник України при ООН Посол Юрій Сергеев та президент Українського Конгресового Комітету Америки Тамара Олексій.

Є. Чолій закликав Дж. Еша приєднатися до вшанування пам'яті жертв Голодомору під час жалобних заходів з нагоди 80-ліття геноциду українського народу, що відбудуться 23 листопада в Соборі св. Патрика в Нью-Йорку та 4 грудня у Вашингтоні під час освячення землі під пам'ятник жертвам Голодомору.

СКУ Євген Чолій та Джон Еш.

Присуджено Шевченківські медалі та Українсько-канадські нагороди молодого провідника

ТОРОНТО. – Конгрес Українців Канади (КУК) оголосив 6 листопада імена нагороджених медалею ім. Тараса Шевченка і Українсько-канадської нагороди молодого провідника. Президент КУК Павло Грод повідомив про присудження 11 медалей і чотирьох нагород молодого провідника. Церемонія вручення нагород відбулась на XXIV Конгресі українців Канади 8-10 листопада.

Шевченківською медалею нагороджені за визначний національний внесок у розвиток української канадської громади Василь Балан, д-р Юрій Даревич, д-р Едвард Клопушак, Ірка Мицак, Роман Борис, Галина Кучмій, Петро Шостак, Джульєт-Августин-Сисак Кавазі, д-р Дарія Даревич, Валентина Курилів, Іроїда Винницька.

Українсько-канадська нагорода молодого провідника присуджена Христині Чолій, Божені Грицині, Андрєй Кардаш, Данилові Корбабичу.

До Комітету нагород та журі Шевченківської медалі входили Михайло Ганч (Калгарі), Ганя Шиптур (Торонто), Оксана Бондарчук (Вінніпег), Борис Сірський (Отава), Леся Швалюк (Вінніпег), Марко Левицький (Едмонтон).

Всі члени журі у минулому нагороджені Шевченківськими медалями і є великими знавцями з громадським досвідом.

КУК

ЗУАДК переводить збірку для українців на Євромайданах

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – На заклик Українського Конгресового Комітету Америки, Злучений Український Американський Допомоговий Комітет висилає негайну гуманітарну допомогу сотням тисяч українцям котрі мерзнуть і голодують, виступивши на вулиці і на Євромайдани Києва, Львова, та багато інших міст.

Вони протестують проти рішення Українського уряду призупинити процес підготування до укладання Угоди про Асоціацію між Європейським союзом і Україною та натомість відновити активний діалог з Російською Федерацією та

іншими країнами Митного союзу; а також хочуть засвідчити українському уряду і світові прагнення українського народу до прийняття України до європейської спільноти.

Пожертви слід висилати на: United Ukrainian American Relief Committee (UUARC), 1206 Cottman Ave., Philadelphia, PA 19111 (у мемо: Акція ЕС), через Інтернет на сторінці ЗУАДК www.uuarc.org, або на рахунок ЗУАДК в кредитівках у Нью-Йорку, Філадельфії, Чикаго і Йонкерсі, Нью-Йорк. Всі пожертви звільнені від податків.

Зустріч з ректором УКУ

Учасники зустрічі (зліва): Олександр Кузьма, Рома Романів, о. Богдан Прах, Орест Паславський, Тереня Кузьма. (Фото: Мирослава Роздольська)

Зібрали гроші для Євромайдану

Левко Хмельковський

СОМЕРСЕТ, Нью-Джерсі. – Мешканців „Українського села“ стривожило побиття молоді на київському Євромайдані і Броніслава Скорупська, яка впродовж усього життя допомагала Україні, працювала в Злученому Українському Американському Допомоговому Комітеті, закликала збирати гроші, щоб купити чай та хліб для молоді на Євромайдані.

Люди її підтримали і зібрали 1,100 дол. Ірина Явіляк, яка має постійний контакт з відомим громадським діячем, правозахисником Миколою Горбалем, негайно переказала йому гроші через „Вестерн Юніон“, і він того ж дня вручив їх на Євромайдані Юрієві Луценкові.

Мешканці села вірять, що з цією допомогою прийде до молоді на Євромайдані тепло материнських сердець і моральна підтримка „Українського села“ в Америці.

Під час збирання грошей для підтримки Євромайдану (зліва) Анастасія Фурманець, Броніслава Скорупська та Ірина Явіляк.

Мирослава Роздольська

ВАЛІНГФОРД, Конектикат. – Зустріч представників української громади з ректором Українського Католицького Університету (УКУ) о. д-ром Богданом Прахом відбулась на початку листопада у помешканні родини Роми та Максима Тибодо. На зустріч були запрошені близько 30 осіб – друзів УКУ. Їх вітав голова Української Католицької Освітньої Фундації Олександр Кузьма, який представив почесного гостя.

Б. Прах став третім ректором УКУ в історії Незалежної України. За його плечима великий досвід духовного провідника, керівника Семінарії св. Духа у Львові, проректора УКУ з міжнародних зв'язків, викладача, вихователя, який 16 років тому приїхав в Україну з Польщі, щоб працювати задля відродження богословської освіти на землі своїх предків.

„Важливо, – розповів о. д-р Б. Прах, – що в університеті сьогодні навчаються студенти не тільки із західної України, а й з сходу і півдня. Вони отримують тут не тільки знання, а й духовну формацію, стають носіями нового світогляду людей, які вірять, що можуть змі-

нити середовище, і крок за кроком змінюють його. Це те головне, що потребує сьогодні українське суспільство“.

Гість з України розповів, що університет не отримує жодного фінансування від держави, і тільки 14 відс. вартості навчання оплачують студенти. Решта – це підтримка меценатів, які починають з'являтися в Україні, та жертводавців з США, Канади та європейських країн. До речі, як Америці і у Європі є люди, які не мають жодного українського коріння, але дають чималі гроші на розвиток університету, тому що високо оцінюють цілеспрямовану працю ректорату на збереження християнських цінностей, які втрачаються сьогодні на Заході.

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці

запрошує на
доповідь

д-ра Григорія Грабовича

„Поетичні роздоріжжя Богдана Кравцева“

Богдан Кравців – автор поетичних збірок „Дорога“ (1929), „Промені“ (1930), „Сонети і строфи“ (1933), „Остання осінь“ (1940), „Під чужими зорями“ (1941), „Кораблі“ (1948), „Зимозелень“ (1951), „Дзвенислава“ (1962), „Глосарій“ (1974), „Квітоліт“ (1974), „Станси“ (1974); книжок перекладів „Пісня пісень“ (1934), „Речі й образи“ (1947); упорядник антологій „Обірвані струни“ (1955), „Поєми Чумацького шляху“ (1962), „Шістдесят поетів шістдесятих років“ (1966). У 1930-их рр. видавав і редагував журнали „Вісті“, „Голос“, „Голос нації“, „Дажбог“, „Обрії“ та „Напередодні“.

В 1949 емігрував до США. Дійсний член НТШ і УВАН, член редколегії *Енциклопедії Українознавства*. Автор праць з сучасної української літератури, бібліографії, староукраїнської мітології.

На вечорі можна буде придбати видання, яке представляє колекцію старовинних мап Богдана і Неоніли Кравцевих „**Ukraine under Western Eyes**“ (Ukrainian Research Institute of Harvard University, 2009) by Steven Seegel, University of Northern Colorado.

в суботу, 14 грудня 2013 року
о 5-ій годині по пол.

в будинку НТШ
63 Fourth Ave (між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

Пласт УПС Чортополохи
запрошують Вас

Модно Вітати Весну

Показ Моди, Обід та Виграші!

Неділя, 23 березня, 2014

Ukrainian American Cultural Center

Whippany, NJ

Квитки: \$50 від особи

Ввесь дохід призначений на Пластову оселю Вовча Тропа

**Це найкраще місце для
збереження ваших
ощадностей!**

Інтернет: www.sumafcu.org

**ЗИМА: чудова пора для відпочинку! Ночі довгі! А щоб Вам
добре спалось, подумайте, де Ваші гроші?**

Якщо у Кредитівці СУМА, то спить спокійно!

**А якщо в сусідніх банках, то перевірте,
скільки дивідендів вони платять?**

Наприклад: за \$100,000 банки виплачують річні
дивіденди від \$50 до \$900 на рік ☹

Порівняйте з нашими: від \$750 до \$2,150 ☺

Не думайте довго, відвідайте нас!

Наші відсотки по позичках теж кращі, ніж у сусідніх банках.
Телефонуйте 914-220-4900.

Головне Бюро

125 Corporate Blvd
Yonkers, New York 10701
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-220-4090
1-888-644-SUMA

E-mail: memberservice@sumafcu.org

Філія в Йонкерсі

301 Palisade Ave
Yonkers, NY 10703
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-965-1936

E-mail: palisade@sumafcu.org

Філія в Спрінг'Валі

16 Twin Ave
Spring Valley, NY 10977
Tel: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

E-mail: springvalley@sumafcu.org

Філія в Стамфорді

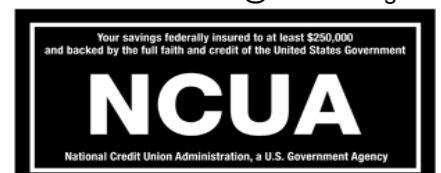
39 Clovelly Road
Stamford, CT 06902
Tel: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

E-mail: stamford@sumafcu.org

Філія в Нью-Гейвен

555 George St.
New Haven, CT 06511
Tel: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

E-mail: newhaven@sumafcu.org

У СВІТІ ВІДЗНАЧИЛИ 80-ЛІТТЯ ГОЛОДОМОРУ-ГЕНОЦИДУ

Українські громади в різних країнах світу відзначили 80-річчя Голодомору-геноциду 1932-1933 років в Україні. До „Свободи“ надійшли численні повідомлення про такі відзначення. Частину з них вміщено на цій сторінці.

ЛЬВІВ

Марта Осадца

У Львові жалобні заходи до 80-их роковин страшного геноциду українського народу розпочалися Архирейською Літургією у соборі св. Юра, яку відслужив Єпископ-помічник Львівської єпархії Української Греко-Католицької Церкви Венедикт Алексійчук. Після Літургії відбулася Панахида за душі невинно убієнних страшним голодом.

Після Панахиди усі почастилися чорним хлібом з медом, щоб досвідчити цінність хліба вчора і сьогодні.

У другій половині дня біля пам'ятника Тарасові Шеченкові відбувся екуменічний Молебень за душі невинно убієнних, який очолив Єпископ Венедикт.

Після Молебня була всеукраїнська хвилина мовчання. Потім учасники запалили свічки пам'яті і поклали до підніжжя пам'ятника колоски. До присутніх промовив колишній політичний в'язень, поет Ігор Калинець. У вікнах будинків світилися свічки пам'яті.

Молебень біля пам'ятника Тарасові Шеченкові у Львові. (Фото: Марта Осадца)

СТОКГОЛЬМ

Зоряна Кікцьо

24 листопада в столиці Швеції з ініціативи Союзу Українок Скандинавії понад 100 українців зібрались на акцію пам'яті жертв Голодомору в Україні в 1932-1933 роках. Було запалено 33 свічки та оголошено хвилину мовчання в пам'ять мільйонів, вбитих голодом.

Протягом скорботного заходу роздавалась інформація мешканцям

та гостям міста про трагедію в Україні. Своє послання до нащадків, які відзначатимуть 100-річчя Голодомору в Україні, залишили українці в книзі „Послання пам'яті“.

Під час віча пам'яті була проведена акція „Евромайдан у Стокгольмі“.

Голова Союзу Українок Скандинавії зачитала Заяву представників українських громад Північної Європи на підтримку євроінтеграції України. Зібрані підписи учасників акції будуть передані Президентові України, Урядові України та до Верховної Ради.

Акція пам'яті жертв Голодомору та Євромайдан у Стокгольмі.

ОТАВА

Марія Семенюк

10 листопада відбулася Панахида-концерт духовної музики в українському соборі св. Івана Хрестителя, присвячений пам'яті жертв Голодомору – мільйонів невинних українських селян. Концерт організувало

Товариство українських професіоналів і підприємців Отави (ініціатор Надя Казимира), з участю відомого професійного хору „The Ewashko Singers“ під керівництвом Лаврентія Івашка, професора хорової музики при Отавському університеті.

Після привітання парохом собору о. Кирила Микитюка ведучий і учасник концерту о. Максим Лисак, настоятель церкви Христа Спа-

сителя в Отаві, у промові пояснив суть і політику Голодомору, наголосив на обов'язку згадувати жертви з любов'ю й молитвами.

Перед початком концерту свідки Голодомору Галина Желем та д-р Юлія Войчишин запалили свічки у пам'ять жертв великого лихоліття.

До концерту увійшли чотири твори молодого канадського композитора українського походження Романа Гурка.

Концерт розпочався прем'єрою хорового твору а-капеля „Будь спокійним, і знай, що Я є Бог“, що був спеціально замовлений до цієї річниці Голодомору. Цей і наступний твір „Да ісправиться молитва моя“ були виконані хором і справили неабияке враження на присутніх чистою і потужністю звучання.

Третім у програмі був твір Джіованні Соліма „Самотній“. Солю на віолончелі виконав професор Отавського університету, відомий віолончеліст Пол Марлейн. Глядачі були захоплені віртуозністю виконання.

Присутніх вітають о. Кирило Микитюк і о. Максим Лисак (стоїть ззаду). (Фото: Джафет Алварез)

Наступний твір „Святі“ для хору і віолончелі композитора Джона Тавенера у виконанні Пола Марлейна та хору створив незабутнє враження своїм звучанням.

Кульмінацією програми була „Панахида“ Р. Гурка, яку співав хор з участю о. М. Лисака. Традиційне українське „Вічна пам'ять“ могутньо прозвучало у виконанні хору.

Після Панахиди були розділені колачі та роздані присутнім при виході.

Хор „The Ewashko Singers“. (Фото: Джафет Алварез)

ТЕЛЬ-АВІВ

Світлана Глаз

21 листопада в Українському культурному центрі відбувся вечір пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років в Україні, організований Посольством України в Ізраїлі. Присутні запалили свічки пам'яті, постояли у мовчанні і прослухали вірші та прозові твори, присвячені цим трагічним подіям.

Посол України в Ізраїлі Генадій Надоленко згадав розповідь своєї

бабусі з села Усівка, що на Київщині, яка завжди молилася, коли проходила повз яр за селом. „Тут лежать невинні жертви голоду, куди їх звозили і закопували з усіх навколишніх сіл“, – пояснювала вона.

„Ми повинні пам'ятати 10 мільйонів померлих, щоб ніколи подібна катастрофа для українців не повторилася“, – сказав Г. Надоленко. Про це він говорив і на заході в Хайфі, де в місцевому театрі була розгорнута фотовиставка про Голодомор, а о. Ростислав відслужив Панахиду в соборі Різдва Пресвятої Богородиці Української Греко-Католиць-

кої Церкви.

В осередку Беер-Шеви Товариства „Українці в Ізраїлі“ українські родини долучилися до всесвітньої акції українців „Запали свічку“ та прослухали реквієм „Панахида за померлими з голоду“ Євгена Станковича на вірші Дмитра Павличка.

Прес-секретар товариства Євдокія Чумак підкреслила масштаби української трагедії та важливість зберігати пам'ять про сумні сторінки української історії. Присутні хвилиною мовчання вшанували пам'ять мільйонів жертв Голодомору 1932-1933 років в Україні.

Промовляє Посол Генадій Надоленко.

У СВІТІ ВІДЗНАЧИЛИ 80-ЛІТТЯ ГОЛОДОМОРУ-ГЕНОЦИДУ

Діти запалили свічки в пам'ять про Голодомор

Левко Хмельковський

СОМЕРСЕТ, Нью-Джерсі. – 16 листопада учні Школи українознавства при Українській православної церкви св. Андрія Первозваного в Савт-Бавнд-Бруку, Нью-Джерсі, прийшли до Консисторії УПЦ в США, де відбулася церемонія запалення свічок пам'яті.

У ній взяли участь свідок Голодомору-гено-

циду 1932-1933 років в Україні Надія Мірчук, голова Шкільної ради при УККА д-р Євген Федоренко, член управи Шкільної ради, радний міста Рендолфу Роман Гіряк, численні гості з поблизу „Українського села“ в Сомерсеті разом з головою управи Оксаною Лобачевською.

Директор Українського освітньо-історичного центру Наталя Гончаренко розповіла про зміст

і значення події. Вітання виголосила директор школи Галина Маринець. Вчителька, ініціаторка церемонії Ярослава Данищук звернулася до дітей з закликом пам'ятати про трагедію українського народу і 23 листопада разом з усією Україною засвітити свічки у вікнах своїх жителів в пам'ять жертв Голодомору.

До слова запросили Надію Мірчук, яка поділилася з присутніми спогадами про ті страшні роки. Надії було тоді вісім років. Її батьки працювали у

Ромнах Сумської області на залізниці. У місті вмирали селяни з навколишніх сіл.

Коли Н. Мірчук закінчила сумну розповідь, Галина Маринець подарувала їй квіти, а учениця Катя Гакало – пам'ятку про 80-річчя Велико-го голоду – колосок жита з синьо-жовтою стрічкою. Такі пам'ятки і свічки дістали усі учасники церемонії.

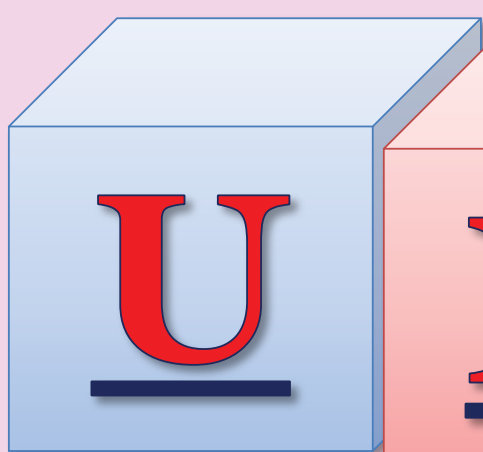
Перед будівлею консисторії свічки були запалені, о. Василь Пасакас, вчитель школи, виголосив молитву, усі заспівали „Вічну пам'ять“ і помовчали хвилину в пам'ять про жертви геноциду.

Надія Мірчук.

Учасники церемонії в Консисторії УПЦ в США.

Is Your Child Or Grandchild A UNA Member?

Endowment at Age 18*

- Issued to persons between the ages of 0-10
- Minimum policy size is \$5,000
- Premium payable until age 18
- No policy fee
- Full face amount paid at death or on maturity date at age 18
- Life insurance plan and systematic savings combined
- IRS: interest is taxable during accumulation period

*Not available in all states.

20 Year Endowment*

- Issued to persons between the ages of 0-80
- For ages 0-60: minimum policy is \$5,000
- For ages 61-80: premium of \$200 or more is required
- Premiums are payable for 20 years
- No policy fee
- Full face amount paid at death or on maturity date at the end of 20th year
- Life insurance plan and systematic savings combined
- IRS: interest is taxable during accumulation period

*Not available in all states.

2200 Route 10 Parsippany, NJ 07054
Tel: 800-253-9862 Fax: 973-292-0900
Sales – 888-538-2833 ext 3055
www.UkrainianNationalAssociation.org
facebook.com/UkrainianNationalAssociation

НОВІ ВИДАННЯ

Спогади політв'язня Миколи Плахотнюка

Іван Коломієць

Микола Плахотнюк. „Коловорот“. Статті, спогади, документи. Упорядник Валентина Чорновіл. Київ: Видавництво „Смолоскип“, 2012. 510 стор.

Книги спогадів відомого правозахисника та колишнього політв'язня Миколи Плахотнюка під дещо незвичною назвою „Коловорот“. Микола Плахотнюк – лікар, у 1960-ті роки був членом Клубу творчої молоді „Сучасник“. Відомий тим, що написав листа до Міністерства освіти з

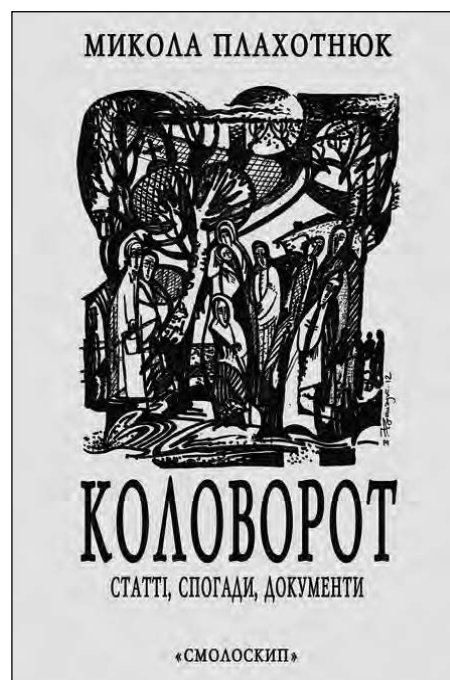
вимогою організувати в медінституті викладання українською мовою. Брав участь в громадській акції непокори 22 травня 1967 року. Допомігав політв'язням. У 1970-их роках став жертвою каральної психіатрії, а згодом – політв'язнем. Нині він – голова ним же заснованого київського Музею шістдесятництва.

Директор видавництва „Смолоскип“ Ростислав Семків підкреслив, що книжка М. Плахотнюка важлива тим, що вона показує, що виклики, перед якими ми стоїмо зараз, не нові, що вони постали ще 50 років тому

і раніше – і тоді, за незрівнянно складніших умов, вдавалося відстоювати українську ідентичність, українську тожсамість.

Це також, як підкреслив він, книжка розмірковувань над людськими долями, наприклад, над долями Василя Симоненка, Алли Горської, Василя Стуса, Михайлини Коцюбинської, Вячеслава Чорновола, Надії Світличної та багатьох інших – книжка розмірковувань над тим, як їм вдавалося залишатися собою навіть в тих складних умовах.

Київ

„До нової роботи“

Харитя Кононенко. „До нової роботи: статті і матеріали“. Упорядник І. Нагорна. Рівне, 2012. 48 стор.

„До нової роботи“ – під такою назвою у бібліотечці Літературного музею Уласа Самчука в Рівному вийшла книга видатної українки Хариті Кононенко. Вона з'явилася у видавництві „Азалия“ Рівненської організації Національної Співки письменників України за сприяння киянина Веніяміна Довбні.

Вже мало хто пам'ятає, що колись на вулиці Степана Бандери в Рівному був досить глибокий яр, і що це була околиця приміського села Видумка. Тільки пам'ятник у видолінку неподалік станції технічного обслуговування нагадує, що саме тут у 1943-1944 роках гітлерівці розстріляли, спалили і прикопали близько 3,000 українців.

Серед полеглих від рук окупантів була й вона – жінка, яка заслуговує на найвищу шану в Украї-

ні. Була вона взірцем милосердя і справами, і помислами, і навіть іменем (Харитина – від грецького слова „благодать“, „милосердя“).

Х. Кононенко народилася 18 жовтня 1900 року в селі Миколаївка Кременчуцького повіту Полтавської губернії. Осиротівши у малих літах, виховувалася у сім'ї Вілінських – людей високоосвічених, діяльних, щирих українських патріотів.

Олександр Вілінський був всесвітньо відомим інженером, видатним громадським діячем і дипломатом, членом Української Центральної Ради. Його дружина – Валерія О'Коннор-Вілінська, уродженка того ж села Миколаївка – письменниця і перекладач, велика патріотка України. Вона теж була серед засновників Української Центральної Ради, очолювала Літературний відділ Міністерства культури Української Народної Республіки.

Отож Харитя (здебільшого її називали саме так) змалечку виховувалася в душі жертвовної

Харитя Кононенко. (Архівне фото)

любви до України. Брала активну участь у багатьох патріотичних справах, зокрема у похороні героїв Крут.

У 1919 році Х. Кононенко разом з Вілінськими емігрувала до Чехословаччини, в місто Подебради. Там О. Вілінський став працювати в Українській Господарській Академії – спочатку доцентом, а

з 1925 року – професором машинознавства. У цій же академії здобувала освіту й Харитя. Водночас була вона серед учнів відомої тоді Школи гри на бандурі педагога Василя Ємця.

Незабаром доля закинула Х. Кононенко до Канади, де вона потрапила в гущу громадського життя, про що написав Симон Наріжний у своїй праці „Українська еміграція“.

У 1928 році Х. Кононенко повернулася до Чехословаччини, продовжила навчання на економіко-кооперативному факультеті Української Господарської Академії в Подебрадах. Закінчила його у 1930 році. Відтоді Х. Кононенко активно трудилася в українському жіночому русі, очолюючи найвідповідальніші його ділянки.

На конференції жіночої „Ліги миру й свободи“ у Празі 1929 року Україну представляли Софія Русова і Х. Кононенко.

Протягом 1930-их років Х. Кононенко працювала у „Просвіті“ на Закарпатті, у товаристві „Сільський господар“ в Галичині,

(Закінчення на стор. 13)

Про що пише „Патріярхат“?

НЮ-ЙОРК. – Хто уважно стежить за виданнями релігійного, історико-церковного характеру, той напевне знає, що сьогодні серед богословів, істориків, релігієзнавців, істориків триває відкрите обговорення проблем сучасного українського богослов'я. А початком дискусії стала відповідь Владика Любомира Гузара на запитання працівників Релігійно-інформаційної служби України про те, що можуть запропонувати сучасні українські богослови суспільству.

„Мені здається, що наше богослов'я стоїть на дуже слабкому рівні. Є багато талановитих людей, які мали нагоду вчитися, але виглядає, що вони дуже ліниві або дуже налякані. Проте чого тут боятися, адже це є наука. Раз вони до того готувалися, то мають працювати і бути творчими богословами“, – сказав один з наших найбільших церковних авторитетів.

До цього часу думки науковців були викладені лише в електронній мережі, ми ж хочемо перевести розгляд теми на паперовий носій, а тому зробили сьогоднішнє становище українського богослов'я головною темою чергового номеру журналу „Патріярхат“. І сподіваємося, що багатьох читачів – а їх коло дедалі ширшає – зацікавить спроба редакції якнайповніше подати соціальне вчення Української Греко-Католицької Церкви. Цю спробу досить успішно здійснив Юрій Чорноморець у дослідженні „Богослов'я в УГКЦ: невиконані завдання“.

„Патріярхат“ пропонує статтю вже добре

відомого з церковно-історичної публіцистики о. Олега Гірника „Ukrainian Theology: від нової евангелізації до контекстуальної теології“. У цій же статті порушено давно назріле питання – що цікавого знайде богослов у спадщині Івана Франка?

Журнал подає другу, заключну частину роздумів протоієрея Богдана Огульчанського під заголовком „Українська Православна Церква в змаганні ідентичностей“. Автор характеризує московське православ'я XVI-XVIII ст., порівнюючи його з київським, висвітлює ті зміни, які сталися у першому з влиттям до нього значно освіченішого українського духовенства, а також пояснює, чому й сьогодні Росія не може погодитися з незалежністю України.

Також вартою особливої уваги в цьому числі „Патріярхату“ є проф. Оксани Грабович „Колоніальна спадщина в сьогоденній Україні“. В ній ідеться про викривлення у психології українців, які стали наслідком 300-літнього перебування у становищі колонії. „Безініціативність, нерішучість, боязнь приймати індивідуальні рішення, іраціональний страх та розмаїті фобії, недовірливість, пасивність і байдужість до всього, колективна депресія, зневіра в майбутньому – післяшоківий розлад“ – таку діагнозу ставить авторка українському суспільству.

Виступам та дискусіям на XV неофіційній екуменічній конференції „Екуменічний діалог – Рим і сопричастя Церков“ присвячений

докладний огляд голови Українського Патріархального Товариства Роми Гайди.

Роллю архимандрита Мелетія Смотрицького у контексті становлення Берстейської унії та протистояння українських Церков, його еволюцію від палкого захисника „віри батьків“ до активного об'єднувача розділених Церков простежує історик Віктор Заславський у статті „Від ворожнечі до примирення: історія Мелетія Смитрицького (1575-1633)“.

Історичний екскурс продовжує стаття Анатолія Бабинського „Грецька католицька Церква“, а також інтерв'ю з Екзархом цієї Церкви Димитрієм Салахасом: „Нині ми не мислимо категоріями прозелітизму чи уніятизму – просто існуємо“.

Про візиту Патріярха Святослава Шевчука до США з нагоди святкування 50-ліття Чикагської єпархії св. Миколая розповідає репортаж Тараса Матвієва „Золотий ювілей в Чикаго“.

В рубриці „In memoriam“ про св. п. Олександра Пришляка, одного з діячів Українського Патріархального Світового Об'єднання, декілька теплих слів про його життя і труди на благо УГКЦ висловив д-р Леонід Рудницький.

Редакція журналу „Патріярхат“ запрошує стати нашими передплатниками. Про умови передплати можна дізнатися за адресою: The Patriarchate, P. O. Box 285, Cooper Station, New York, NY 10276, тел 718-667-1670, 203-261-4530; електронна адреса: SvitlanaMakhno@gmail.com.

Світлана Махно,
адміністратор журналу

Ворог України...

(Закінчення зі стор. 1)

писали навіть Угоди про спільний повітряний простір. Провал вільноської зустрічі – це не просто втрачений шанс. Наступного року можуть позбутися своїх посад ті європейські делегати, котрі вели переговори з Україною про підписання Угоди. Зміниться також голова Ради Європи – місце прихильної Литви займе проблемна Греція, тобто вступити в ту саму річку не вдасться. Для самого В. Януковича поразка на зустрічі – це втрата авторитету і довір'я. Останній раз такою увагою європейські політики вдостоювали Україну після Помаранчевої революції. Але коли Віктор Ющенко втрачав свою вагу п'ять років, то В. Янукович умудрився зробити це за одну добу. І якщо вчора європейці в ім'я геополітики терпіли його вибрики, то завтра усі будуть В. Януковича ігнорувати. Але найбільша проблема чекає його всередині країни...

Тим часом В. Янукович у Вільнюсі, як показували інтернетні відеоматеріали, мав вигляд впевненої в собі, навіть арогантною людини – значить, відчував на своєму плечі підбадьорливу руку кремлівського грошовитого тиранчика. Мовляв, роби так, як я недавно в Москві на Болотній площі, і все буде в порядку.

Отож В. Янукович і його зграя, добре передбачаючи масові протести в Києві, навезли до столиці, підкупивши нещасну злидоту грішми, понад 100 автобусів з людьми під синьо-білими „регіональними“ прапорами – з Одеси, Криму, Миколаєва, Кривого Рогу та інших південних і східних міст. Невідомо звідки на Євромайдані, який у п'ятницю, 29 листопада, передреволюційно гудів голосами понад 100-тисячної людської маси, з'явилися сотні молодиків у спортивних костюмах, готові до бою з мирними демонстрантами, переважно студентською молоддю. Першими жертвами стали журналісти з Громадського телебачення, котрі фільмували події на Євромайдані – їх жорстоко побито, змінальну апаратуру розтрощено.

Кажемо „передреволюційно гудів“, бо, як ми повідомляли у попередньому числі „Свободи“, протести у Києві почалися цілком спонтанно, без жодного організаційного центру. Більше того – сту-

дентська молодь підкреслено відмовилася від допомоги досвідчених діячів, був момент, що навіть Віталія Кличка не підпустили до трибуни. Це вважалося нібито доброю ознакою: зневірившись у політиках, навіть опозиційних, народ бере свою долю у власні руки, поза партіями. Пару активних студенток в інтерв'ю для Радіо „Свобода“ серйозно впевняли, що жодної політики не потрібно, і що мети можна досягнути в мирний спосіб, просто вимагаючи від влади змін.

Це очевидна інфантильність ще не готових до рішучої боротьби молодих людей, котрі, захоплені своєю участю у протестах, ще не усвідомили, що бути в ці дні на Євромайдані – це вже політика, і в ній треба йти до кінця. Хоч, з іншого боку, молоде покоління українців викликає захоплення своєю вірністю Україні і її цивілізаційному майбутньому. Серед промовців на Євромайдані були найвідоміші співаки, музиканти, поети, молоді вчені. Резолюцію з вимогою відставки Президента В. Януковича зачитала зі сцени Євромайдану славнозвісна співачка Руслана.

Таким чином провідники опозиції опинилися між двох вогнів: не маючи можливості говорити з трибуни Євромайдану, вони, В. Кличко, Арсеній Яценюк і Олег Тягнибок, розраховували виступити у програмі „Шустер-live“ на телеканалі „Інтер“. Однак, не встигли: керівники каналу звелили, замість інтерв'ю з опозиціонерами, показати російськомовний кіносеріал...

Відчаєм сповнені ці слова А. Яценюка: „Виграв Путін. Зрадив Янукович. Програла Україна і весь Західний світ“. Насправді все багатогранніше і не так безнадійно, як може здатися. І запорукою надії є саме цей рух України знизу. Він вже досить грізний з самої причини непідписання Угоди з Європейським союзом. Тому нема сумніву, що спроба В. Януковича втягнути незалежну Українську державу у Митний союз з імперіалістом Путіним викличе в Україні таку бурю, перед котрою режимові „регіоналів“ не допоможе ні „Беркут“, ні навіть армія, якщо вона виступить проти рідного народу.

В. Путін поспішає, намагаючись передчасно створити видимість своєї перемоги над Україною. Саме того дня українського неспіху у Вільнюсі, 29 листопада, він вітав свого радника-украї-

ножера Сергія Глазьева, який став „Людиною року“ – „за сприяння поверненню України в єдиний економічний простір з Росією“.

Ще один крок В. Путіна в напрямі легітимізації проковтування України Москвою: виступаючи напередодні Вільноської зустрічі на літературних зборах у Москві, він висловив абсурдну ідею, яку у Вільнюсі повторив В. Янукович і яку Європа відкинула: що, мовляв, переговори з ЕС Україна буде далі вести разом з Росією. Європейці зрозуміли це негайно і правильно – що йдеться про повторення довоєнної „мюнхенської угоди“ і що в цьому випадку Україна вже буде повернута в ролі російської колонії, як це було в СРСР.

Спішати і „регіонали“ відчувачи, що у них під ногами починає горіти земля. Їм здається, що цей вогонь вдасться згасити, поки він не став всенародним. І в ніч з п'ятниці на суботу, 30 грудня, „Беркут“ напав на мирний Євромайдан. Людей оточили і почали бити кийками і ногами. Пролилася невинна кров. Світ обурений. Уряди Польщі, Німеччини, Великої Британії, Італії викликали до себе послів України, вимагаючи пояснення щодо кровопролиття в Києві.

Застосування сили щодо учасників Євромайдану засудив Державний департамент США. „Насильству і залякуванню не повинно бути місця у сьогоdnшній Україні. Ми продовжуємо підтримувати прагнення українського народу до побудови заможної європейської демократії. Європейська інтеграція – найпевніший шлях до економічного зростання та зміцнення української демократії“, – підкреслюється у заяві Держдепартаменту.

Покищо не видно, аби „регіонали“ схаменулися, але дурість їхніх владоможців така очевидна і така обурлива, що в Партії Регіонів почався розкол. Вийшла з їхніх рядів навіть колись до смішного вірна В. Януковичеві депутат Верховної ради Інна Богословська, і не просто вийшла, а заклікала Україну до загального протесту проти цієї злочинної влади. 2 грудня про вихід з ПР оголосили Володимир Мельниченко, Микола Рудьковський і Давид Жванія. Ще один відчутний удар в хамський „регіональний“ писк: посади голови Президентської адміністрації зрікається Сергій Львовч-

кін. Не хочуть виглядати захисниками кричущої несправедливості і дипломати України в різних країнах. Наприклад, Генеральний консул України в Стамбулі Богдан Яременко сказав, що в Києві до мирних демонстрантів були застосовані фашистські методи.

Залишившись після цих дуже неприємних для влади демаршів „ні в сих, ні в тих“, навіть Прем'єр Микола Азаров назвав свавілля „Беркута“ на Євромайдані „жахливим“.

Україну вже не вдасться залякати. Влада сама смертельно боїться народу, тому й вдалася до „Беркута“. Не виключено, що вона спробує послати проти протестних майданів і військо. Проте й це ні В. Януковичеві, ні московській „п'ятій колонії“, ні антиукраїнській олігархії не допоможе. Розкол неминучий в усіх державних структурах, бо в кожній з них є також свідомі люди, для яких правда і доля України щось значить. Це бачимо на прикладі Львова, де „Беркут“ відмовився виступити проти мирних протестів у місті, а міський голова Андрій Садовий остеріг керівників міліції, що у разі найменшого застосування сили з їхнього боку він підніме на загальне повстання весь Львів.

Україну не знищити і не проковтнути. Революція почалася. Нова революція, якщо її порівнювати з Помаранчевою – організованою і керованою. Сьогоднішня нова і перспективна тим, що, з одного боку, вона спонтанна, здійснюється з народних глибин, а з другого, – що політична опозиція не розгубилася і склала конкретний план дій.

1 грудня, згідно з цим планом, на вулиці Києва вийшли щонайменше 800 тис. небайдужих до дальшої долі України людей. Від пам'ятника Тарасові Шевченкові і з його закличками в душах – „Борітеся, поборете! Вам Бог помагає!“ людська ріка попливла на Михайлівську площу, щоб на весь Божий світ сказати „Так!“ свободі і незалежності українського народу. З полум'яною промовою і закликом до негайного об'єднання всіх партійно-політичних сил і громадських рухів, усього суспільства виступив Дмитро Павличко.

3 понеділка, 2 листопада, в Україні розпочався загальний страйк з вимогою відставки уряду, Президента В. Януковича і перестроїв до Рад усіх рівнів.

„До нової ...

(Закінчення зі стор. 12)

організовувала жіночі гуртки на Холмщині і Посянні.

Разом з тим писала художні твори, хоч ця сторінка її життя залишається недослідженою й сьогодні.

А канадський журналіст українського походження Олег Луговий у своїй книзі „Визначне жіноцтво України“ згадує ім'я Х. Кононенко саме в розділі „Письменниці й мистці ХХ століття у Західній Україні“. Він пише: „Значніші з письменниць – Олена Теліга, Х. Кононенко, Ір. Наріжна, Оксана Печеніг, Олена Цегельська, Наталка Левицька-Холодна, Марія Пеленська...“.

До Рівного Х. Кононенко приїхала влітку 1941 року і очолила Жіночу службу України. З перших же днів ця служба перебрала

на себе місцеву філію Українського Червоного Хреста (УЧХ) і активувала її роботу. Головою філії обрали лікаря Миколу Корнилева-Василева, а його помічниками стали Х. Кононенко та колишній старшина армії УНР полковник Леонід Ступницький. Коли ж німці заборонили діяльність УЧХ, Л. Ступницький пішов разом зі своїм поліційним батальйоном до Діючої УПА, Х. Кононенко перебрала на себе керівництво УЧХ як підпільної організації Української Повстанської Армії.

З ініціативи Х. Кононенко в Рівному восени 1941 року було організовано школу медсестер. В лютому 1943 року школу успішно закінчило 25 учениць. Згодом більшість з них опинилася в шпиталях УПА.

Ніхто не рахував чоловіків, врятованих Х. Кононенко з таборів для військовополонених. Але свідки стверджують, що таких

були тисячі. Згадками про Х. Кононенко рясніють відомі книги спогадів Уласа Самчука „На білому коні“ та „На коні вороному“:

Дуже тепло, проникливо пишуть про Х. Кононенко у своїх спогадах колишня рівнянка Наталія Іщук-Пазуняк, отаман „Поліської Січі“ Тарас Бульба-Боровець.

Про жорстокість гітлерівців на окупованих ними українських землях сьогодні відомо всім. Їхні репресії призвели до того, що вже восени 1941 року на Волині й Поліссі створилися українські антифашистські збройні формування – Українська Повстанська Армія. Згодом почали діяти й польські та радянські партизанські загони.

Серед останніх з літа 1942 року виділявся розвідувально-диверсійний підрозділ НКВД, очолюваний полковником Дмитром Медведєвим. Його головним завдан-

ням було викликати у місцевого населення невдоволення і навіть ненависть до діяльності УПА політичними убивствами високопоставлених військових та цивільних нацистських чиновників, перекладаючи ці атентати на УПА. За один з таких „подвигів“ радянського терориста Миколи Кузнецова 15 жовтня 1943 року в числі багатьох інших українців гітлерівці розстріляли і Х. Кононенко.

Через 50 років рівненський краєзнавець Йосип Пацула опублікував список (на жаль, далеко не повний) тих жертв, укладений за спогадами їхніх родичів, близьких, друзів, сусідів та знайомих. У цьому списку ім'я Харити Кононенко значиться під числом 45.

Інна Нагорна,
завідувач Літературного музею
Уласа Самчука
в Рівному.

ПАНОРАМА ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Українські католики матимуть церкву

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. – За роки Радянської влади в місті греко-католики не мали можливості сповідати свою віру: церкви були знищені, священників силоміць переведено до московського православ'я. З відновленням незалежності України становище змінилося. Парафія Покрови Богородиці Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ) 14 жовтня відзначила свою четверту річницю.

До Черкас приїхали гості та священники з ближніх околиць, щоб разом з церковною спільнотою та настоятелем о. Юліаном Шереметою помолитися, а також попросити благословення на будівництво храму, який досі міститься у тимчасовому приміщенні. Разом молилися священники УГКЦ о. Петро Кічула з Черкас, о. Миколай Делінкевич з Сміли, о. Юрій Голоднюк з Золотоноші, священники Української Православної Церкви Київського патріархату та Римо-Католицької Церкви.

Дякуючи усім, о. Ю. Шеремета сказав, що за цей час вдалося отримати земельну ділянку, і зараз готуються дозволу на початок будівництва. Він показав ескізний проект храму. Найперше буде збудований дерев'яний храм-каплиця, а далі буде зведено цегляний, а дерев'яний буде переданий іншій громаді в центральній Україні.

Ця парафія відома організацією фестивалю „Різдвяна коляда“, який спільно з міською радою вже три

Священик о. Юліан Шеремета показує ескізний проєкт храму. (Фото: Олександр Костирко)

роки проводиться у Черкасах, благодійними акціями для дітей-сиріт, опікою дитячого будинку „Теплий дім“. Також о. Ю. Шеремета є капеляном у військовій частині в Черкасах.

Громада винаймає приміщення у школі, а це не найкраще місце, тому що відразу після Служби Божої парафіяни повинні розбирати Царські врата, щоб все знову було як у звичайній клясі. На жаль, фондів на будівництво нової церкви обмаль.

Усі, хто бажає, щоб у рік 200-річчя з дня народження Тараса Шевченка в його краю постав греко-католицький храм, можуть написати до о. Ю. Шеремети на електронну адресу: julianer1980@gmail.com або зателефонувати на число: 380-67-403-7296.

Розпочато канонізацію Данила Братковського

Євген Цимбалюк

КИЇВ. – На Помісному соборі Української Православної Церкви Київського патріархату 27 червня схвалено проєкт діянь з канонізації мученика Данила Братковського для місцевого шанування у Волинському краї. Таким чином через 311 років після мученицької смерті волинського стратотерпця, борця за православ'я, поета, громадського діяча можна вшановувати як новопрославленого святого.

Ще 100 років тому на краю села Свищів виднілися залишки його маєтку, нині ж там не збереглося бодай камінчика.

Позицію відданості православній вірі Д. Братковський обстоював усе своє життя. Основним місцем його проживання був маєток у селі Свищів. Освіту здобував в Італії. Д. Братковський узяв безпосередню участь у селянсько-козацькому повстанні під проводом Семена Палія.

Він написав бунтарську відозву на битву за волю. Саме з закликом вступати у повстанські загони Д. Братковського затримали біля містечка Заслав і помістили у луцьку тюрму. У книзі протоколів декретових Луцького громадського суду від 20 листопада 1702 року є запис, що „арештованого вирішено піддати тортурам, щоб домогтися більш докладних свідчень, оскільки звинувачений всієї правди не сказав, хоч визнавав, що був у Києві і по різних містах, завжди з козаками і плебеями знався, до злочину проти Речі

Меморіальна дошка Данилові Братковському в Луцьку.

Посполитої дійшов“.

Зрозумівши, що підсудний через похилий вік міг загинути ще до судового засідання, 25 листопада 1702 року військовий суд признав Д. Братковському вирок – присудити до публічної смертної кари. Наступного ранку „посеред ринку луцького, через ката за сім разів мордерсько зістав стятий Данило Богданович – йому відрубали руки, ноги, потім голову і перерубали тулуб“.

Поховали мученика у Луцькій братській церкві.

Відродження святині в Кохавині

Василь Романчук

КОХАВИНЕ, Львівська область. – З давніх-давен український народ в особливий спосіб вшановує Матір Божу. 400 років тому Пречиста Діва Марія обрала собі Кохавине, з'явившись образом на дубі.

Цей образ Матері Божої першою побачила дідишка Анна Воянковська, коли їхала з сусіднього містечка Руда, колишнього маєтку славної української родини Виговських, до Жидачева. Раптом карета зупинилася, Анна виглянула у вікно і оторопіла: дві пари коней і кучер стояли на колінах перед розлогим дубом, на якому дивним світлом випромінювався образ Божої Матері.

Декілька разів ікону з почестями переносили до Рудянської церкви, а вона дивним чином знову поверталася на кремезний дуб. Відтоді Кохавине почало збирати прочан. Згодом невістка гетьмана Івана Виговського Завадська збудувала тут каплицю, куди й перенесли ікону.

26 травня 1755 року, після численних свідчень людей про зцілення і оздоровлення, ікону Кохавинської Матері Божої проголосили Чудотворною. А в 1912 році образ коронували Папськими золотими коронами.

Поруч місця, де з'явилася Матір Божа, є джерело, за цілющою силою яке прирівнюють до святої води з Люрду. У 1868 році неподалік каплиці було розпочато будівництво храму, який завершено й освячено в 1894 році. А 1 вересня того ж року, духовенство і понад 30 тис. вірних до собору перенесли Чудотворну ікону. На місці дерев'яної спорудили кам'яну каплицю, а відтак – притулок для дітей-сиріт, гостинний дім для паломників „Під ангелом“ та інші будівлі.

В часи лихоліття і духовної руїни, рятуючи ікону від більшовиків, священники вивезли її до Польщі в Глівіці, що біля Вроцлава. Місцеві вандалі зняли з святині хрести, а понівечені собор і каплицю перетворили на колгоспний льонопункт і склади, цілюще джерело закидали сміттям.

Після довгих років руїни й забуття, коли

Собор Покрови св. Богородиці на території монастиря. (Фото: Василь Романчук)

Наруга над пам'яттю жертв

Євген Цимбалюк

РІВНЕ. – У переобладнаному приміщенні швейної фабрики – колишньої в'язниці НКВД, де в 1940-их роках були розстріляні сотні українців, підприємці облаштували більйардний клуб та піцерію, що викликало невдоволення мешканців міста.

Пікетуючи під стінами закладу 16 жовтня, вони засудили дії підприємців, вбачаючи у них наругу над історичною пам'яттю.

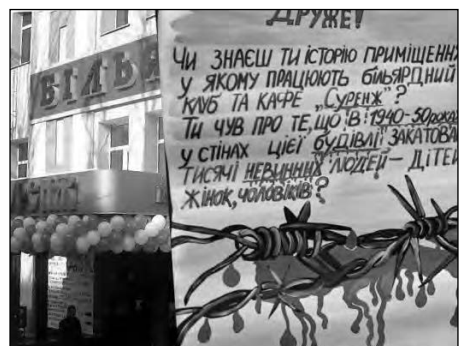
Пікетувальників підтримав міський голова Володимир Хомко, котрий зазначив, що участь в пікетуванні – останній засіб впливу на нових власників. Пікетувальники виготовили плякати, у яких зазна-

Україна стала незалежною, галицька святиня знову ожила. Виконати важливу місію задля відродження Кохавини доручили редемптористам, які з 1991 року взяли під свою опіку це відпустове місце, організувавши тут новіціант – початковий чернечий вишкіл. Під монастир було обрано спочатку гостинний дім „Під ангелом“, а згодом й школу-інтернат в будівлі біля каплиці. Монастир посвячено під покров св. Герарда – відомого чудотворця, життя якого візначилося героїчними вчинками. Очистили цілюще джерело.

І потяглися до галицької святині вірні різних релігійних конфесій. Прощі до Кохавинського монастиря нині відбуваються щороку на свято Покрови, часто організовуються тут відпусти, молодіжні прощі. 15 серпня 2012 року виповнилося 100 років з дня коронації Кохавинської Божої Матері.

12 травня цього року галицька святиня знову стала місцем паломництва на святкування 100-літнього ювілею Згромадження редемптористів в Україні. На урочистості з цієї нагоди прибув Апостольський адміністратор Стрийської єпархії Владика Тарас Сеньків. Його вітав ігумен Кохавинського монастиря о. Петро Лоза. Літургія відбувалася під духовний спів хору. Проповідь виголосив Владика Тарас. Святкова процесія вирушила до каплиці, до цілющого джерела. Чин освячення води здійснив Владика з собором священників. Коли всі повернулися на осідок храму, то могли послухати духовний концерт, а також придбати сувеніри, релігійну літературу, книги про галицьку святиню.

чається, що тільки за одну ніч у червні 1941 року енкаведисти на території в'язниці та в близькому яру розстріляли 850 українців-патріотів.

Плякат біля розважального центру на місці в'язниці НКВД.

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Грудень 2013 року, ч. 159

Страждання і смерть Василя Симоненка

До 50-річчя відходу поета у вічність

Левко Хмельковський

Микола Сніжко. „Симоненкова хода“. Черкаси: видавець Чабаненко Ю. А. 2013. 214 стор.

Фундація ім. Івана Багряного допомогла черкаському письменникові Миколі Сніжкові видати книжку про Василя Симоненка. М. Сніжко тривалий час жив і працював поруч з В. Симоненком, тому добре обізнаний з усіма негараздами, які прискорили відхід талановитої людини, приреченої на самотність і зраду.

М. Сніжко в кінці своєї розповіді запитує: „І хтозна, від чого більше він помер? Від того, що його колись побили у міліції, що його побило життя за романтизм?“

Поети мають вразливі душі, тому проза життя озивається в них особливо болем. Поети живуть мало. Пригадаймо коротке життя Тараса Шевченка. Звісно, на здоров'ї В. Симоненка могла позначитися сутичка в міліції, як і на житті Т. Шевченка заважили страждання в пустелях, але не без значення був і внутрішній душевний світ.

До речі, біографи подають різні версії побиття В. Симоненка. Одні пишуть, що це сталося в Черкасах, але називають різні місця – залізничний двірці і районне відділення міліції, хоча районного поділу Черкаси тоді не мали. Інші переносять подію до Сміли.

На інтернет-сторінці „Бібліотека української літератури“ пишуть: „Літо 1962 року. На залізничному вокзалі у Черкасах між буфетницею ресторану і Симоненком спалахнула суперечка. На шум-гам нагодилися двоє чергових міліціонерів і зажадали документи. Далі вони потягли його до вокзальної кімнати міліції і жорстоко побили. У зв'язку з тим, що влада всіляко боролася з Василем Симоненком, можна зробити висновок, що побиття не було випадковим, 14 грудня він помер“.

У 1962 році КГБ стежило за усіма журналістами, але навряд чи мало підстави „боротися з В. Симоненком“. Він очолював відділ пропаганди обласної комсомольської газети, писав статті та вірші, яких влада чекала від нього. Коли обласні молодіжні газети закрили, В. Симоненко став власним кореспондентом орга-

ну Центрального комітету Компартії України „Робітничої газети“. За умов „боротьби з владою“ усе це було б неможливим. Поезія і щоденник В. Симоненка на той час були ще в схові. І те, що поет бачив прозу життя, а був змушений писати про інше, теж мало вплив на його душу. Проте міліція цього не знала...

М. Сніжко пише: „Одного дня на Черкаському залізничному вокзалі поет проводжав якогось свого родича, що приїхав до нього з Білців. Скінчилися сигарети, і він пішов у вокзальний ресторан купити „Приму“. Перед самим його носом офіціантка зачинила двері. Мовляв, обідня перерва. Василь просить: довго ж не затримає, тільки сигарети... Офіціантці здалося, що він підвищив на неї голос і вона погукала міліціонера“.

Отже, конфлікт був далекий від політики. В усякому разі різні припущення вимагають докладнішого обстеження цієї події і впливу конфлікту на стан В. Симоненка.

В. Симоненко виріс без батька. Про Андрія Леонтійовича Симоненка М. Сніжко пише: „Пізніше ми дізнаємося, що Андрій був сільський „серцеїд“, бабій і гульвіса, „десять раз женився і розлучався“. Носило його по всіх світах. Воював. Був навіть офіцером. За „щось там“ потрапив під трибунал і вимушений був „освоювати острови архіпелагу ГУЛагу і цілинні землі“. На

жаль, у книзі не вказано, звідки узяті цитати в лапках, але у них відчутний осуд батька поета – сільського вчителя і художника. Пізніше батько й син зустрілися, але порозуміння не досягли.

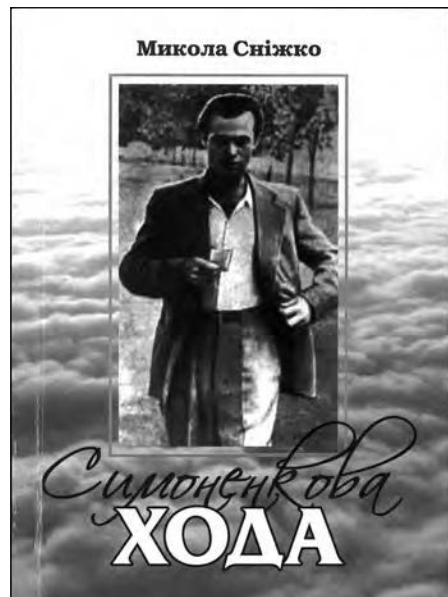
Письменниця Віра Оберемок у нарисі про маму В. Симоненка теж розглядає давні події з жіночої позиції безоглядної оборони „зраджені жінки“: „І зрадив чоловік, який став для неї цілим світом... Вона не вимагала від нього аліментів, не просила допомоги“.

На мою думку, не варто заочно оцінювати події 1935 року, адже реєстрація шлюбів стала обов'язковою лише в липні 1944 року, а перед тим взаємини чоловіків і жінок були досить вільні.

Шлюб В. Симоненка і Людмили Півторадні теж виявився невдалим. Станіслав Буряченко, який працював з В. Симоненком у „Черкаській правді“, писав у книжці „Крізь болотну тишу – до весняного грому“. „У той час кур'єркою в „Черкаській правді“ працювало молоденьке вродливе дівчисько, на котре ми накиннули оком. Люсею звали. Та, очевидно, Вася більше припав їй до серця“.

Люся була далека від поетичної романтики. Письменниця Дарія Ястребова розповідала М. Сніжкові, що Людмила скаржилася їй: „Думала, що він на хліб зароблятиме, а вийшло – якісь віршики пише. З глузду з'їхав – ночами віршики пише“.

Коли В. Симоненка з раком нирки

Обкладинка книги Миколи Сніжко.

поклали до лікарні, Людмила поставилася до цього байдуже: „Нічого з ним не станеться. Хай менше курить“. Після смерті поета молоді вдова одружилася з іншим, але ненадовго, бо новий чоловік пиячив, потім вийшла знову ж за поета Петра Линовицького. Доля усіх близьких до В. Симоненка людей була фатальною. Олесь Симоненко, син Людмили і Василя, пише М. Сніжко, „ще в школі почав пити й курити, ця пристрасть не залишила його і після одруження, і вона ж його добила ще молодим“. Олесева дочка Мирослава народила сина Гордія Симоненка.

Дочка Людмили і Петра Линовицького Василя одружилася з причетним до наркотиків зайдом, народила сина і померла від передозування. Людмила пристрасилася до пиття і куріння, померла від раку. Петро Линовицький помер теж від надмірного пиття. Я добре знав його і намагався матеріально підтримувати, бо він мав талант, але жив безладно.

Коли журналісти почули про намір В. Симоненка одружитися з Л. Півторадні, то відмовляли його від цього кроку. Він їх не послухав.

Оточення В. Симоненка, пише М. Сніжко, не було для нього сприятливим: „Постать поета була суперечливою, а тому драматичною і навіть трагічною: він був дитям свого часу. Виховувався в комуністичному дусі і „віру прадідів забув“. Піонером, комсомольцем, комуністом був, я б сказав, комуністом-романтиком, комуністом-утопістом. Отож і не дивно, що у його доробку подибуємо твори, просякнуті романтикою і непідробною вірою в чесні правила партії“.

Але прийшло прозріння, яке вилилося у вірші, які після його відходу були бидані закордоном і стали відомі світові.

В. Симоненко помер у ніч з 13 на 14 грудня 1963 року, коли в місті лютувала снігова завія.

З листів до Людмили Півторадні

Я одержав твого скупого листа і, признатися, не все в ньому зрозумів. Загадкою лишилася, наприклад, така фраза: „Може, ти й справді знайшов, що шукав, але знай: ніколи не буде того, що ти думаєш“. Не можу зрозуміти, що ти маєш на увазі. Багато в листі натяків і двозначних фраз. Але це, як кажуть, „дрібні причіпки“, а я не хочу бути схоластом. Через шість днів після того, як опушу цей лист в ящик, в Черкаси власною персоною з'явлюся і я. Хоч на вокзалі мене не стрічатимуть з квітами і музикою, буду щасливий, бо побачу тебе. Це трапиться 20, а до того я рахуватиму дні і думатиму про тебе.

Я знову пишу, бо говорити не вмію. Тільки на цей раз не буду багатослівним. Я люблю тебе – не боюся цього слова, бо це правда. Я не винен, що у нас так часто трапляються непорозуміння і що дружба зі мною приносить тобі стільки несподіваних образ і горя. Те, що я втрачаю біля тебе голову, вина не моя. Мене б не зупинило навіть те, якби ціле місто плескало б про тебе різні пошлі дурниці, бо я знаю, хто ти справді, і люблю тебе. Але обридати своїм приставанням не буду. Тим більше в редакції. Прошу тебе тільки, не забувай, що для мене ти значиш більше, ніж всі дівчата на світі.

Щиро дякуємо за підтримку Фундації!

Від часу появи попередньої сторінки Фундації ім. Івана Багряного прислали пожертви на різні цілі такі організації та особи: 2,000 дол. – **Степан Олійник** на благодійний фонд газети „Літературна Україна“; 1,700 дол. – **Маруся та Іван Гнипи** (з них 1,000 дол. для сиріт Дніпропетровська, 300 дол. – для журналу „Бористен“ та Бюлетеня „Наша Церква – Київський патріархат“ та 400 дол. на інші цілі в Дніпропетровську); 1,000 дол. – **Фундація „Самопоміч“** в Чика-

го для журналу „Бористен“ для вислання його в Україні бібліотекам, школам та відомим особам; 800 дол. – **Лідія Шаєнко** в пам'ять її чоловіка (з них по 200 дол. для сиріт, журналу „Бористен“, на видання книги „Діаспора пам'ятає“ та потреби Фундації); 240 дол. – **Валентина Чудовська** для журналу „Бористен“ та Бюлетеня „Наша Церква – Київський патріархат“ та на дві передплати особам в Україні; 200 дол. – **Петро Китасти** (з них по 50 дол. для журналів „Березіль“ і „Бористен“, газети „Літературна Украї-

на“ та для Києво-Могилянської Академії); по 100 дол. – **Олександр Кривенко і Петро Саварин**; 40 дол. – **Олександр Полець**; 30 дол. – **Леся Фльорчук**; по 25 дол. – **Люба Шевченко та Галина Грушецька** на видання книги „Діаспора пам'ятає“ та 5 дол. – **о. Петро Сомикив**.

Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям й прохає й далі підтримувати Фундацію своїми жертвами, щоб вона могла допомагати сиротам та видавництвам у виданні книг на теми, мало відомі в Україні, та інші цілі.

Дописи і листи до Фундації ім. Івана Багряного, членські внески і пожертви просимо посилати на адресу:

**Bahriany Foundation
19669 Villa Rosa Loop
Fort Myers, FL 33967**

Сторінку редагує Олексій Коновал

ПОДОРОЖІ

В музеї Патріярха Йосифа Сліпого

Олександр Костирко

Портрет Йосифа Сліпого в музеї.

Закордонні українці додавали на листи наліпки, випущені на честь Блаженнішого Йосифа Сліпого.

ТРУСКАВЕЦЬ, Львівська область. – Ініціатором створення музею Патріярха Української Греко-Католицької Церкви Йосифа Сліпого при Самбірсько-Дрогобицькій єпархії став у 1991 році Юліан Вороновський після відвідання в Римі виставки „Блаженніший Патріярх Йосиф у філателістичних і пропам'ятних виданнях Помісної Української Католицької Церкви“.

Він познайомився з її автором, д-ром Романом Смиком, який висловився про важливість такої виставки в Україні, особливо в Галичині. Водночас постало питання: чи це буде лише виставка чи музей Патріярха Йосифа Сліпого? Була проблема з примі-

щенням. Самбірсько-Дрогобицька єпархія уже мала будинок колишнього готелю „Карпати“, але ще потрібен був час для реконструкції та ремонту.

Напередодні відкриття музею 11 жовтня 1998 року до Трускавця приїхали запрошені на святкову академію богослови, духовенство, науковці. Академію благословив Владика Любомир Гузар. Після архиєрейської Літургії у приміщенні Єпархіального управління, з участю великої кількості жителів та гостей Трускавця, музей був урочисто відкритий та освячений.

Музей складається з чотирьох кімнат і має кілька розділів, присвячених діяльності Патріярха Йосифа. Зібрані його особисті

речі, листи тих часів.

В музеї нас люб'язно зустрів працівник єпархії Іван Пухалик. Провів по кімнатах музею, розповів цікаві історії з життя Патріярха. За час нашого перебування в музеї його відвідало багато людей.

Одну з кімнат виділено для виставок. Єпархіальний музей тісно співпрацює з Львівським державним обласним центром народної творчості та культурно-освіт-

ньої роботи (директор .Агнеса Ропецька), до якого входить ряд майстрів народної творчості.

Свої твори в музеї представили художники Галина Отчич, Ірина Івасенко, Ярослава Заневчик, Григорій Мазурак, Галина Мишко, Лідія Кучма, Олеся Біла, Марта Новицька, Олександра Зробок, Оксана Іваночко, Марія Станкевич, Ганна Полякова, Орест Гладун та інші.

Різдвяні вітання 2013/2014

Дорогі читачі!

Привітайте Ваших рідних,
друзів та приятелів

з РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
і НОВИМ РОКОМ!

Дати святкових видань:

„Свобода“ **Новий стиль** 20 грудня 2013 р. **Старий стиль** 3 січня 2014 р.

Спеціальні ціни на поздоровлення:

1/16 стор.	30 дол.
1/8 стор.	50 дол.
1/4 стор.	100 дол.
1/2 стор.	200 дол.
ціла стор.	400 дол.

Приймаємо оголошення до 11 грудня 2013 р. –
на новий стиль і до 20 грудня – на старий стиль.

У справі оголошень просимо телефонувати
(973) 292-9800, ext. 3040
Fax: (973) 644-9510 • E-mail: adukr@optonline.net

Чеки виписувати: „Svoboda“
2200 Route 10, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054.

DNIPRO LLC.

- Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
- Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
- Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ
645 W. 1st Ave.
Tel.: (908) 241-2190
(888) 336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave
Tel.: (973) 916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: (215) 969-4986
(215) 728-6040

**ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ**

Інтенсивні Курси Англійської Мови

Всі рівні володіння мовою • Англійська мова для підприємництва
Вдосконалення вміння писати і читати • Підготування до іспиту TOEFL
Повний вибір курсів Apple iMac Photoshop та Office for Mac
“English through the Arts” - Центр Діяльності

Spanish-American Institute

служить міжнародним студентам на Times Square від 1955 р.

215 West 43 Street, Times Square, NY 10036

Тел.: 212-840-7111 • Факс: 212-719-5922

Info@sai2000.org • www.sai2000.org

SKYPE: StudentClub • www.FaceBook.com/StudentClub

This school is authorized under Federal Law to enroll non-immigrant alien students.
Registered by the Department of Education of the State of New York.

ПОСТАТІ

Спомини Бориса Возницького

Євген Цимбалюк

23 травня 2011 року, в автокатастрофі між селами Куровичі та Печенія Львівської області загинув Борис Возницький – мистецтвознавець, директор Львівської галерії мистецтв, академік, Герой України, лауреат Національної премії ім. Тараса Шевченка, Заслужений працівник культури України та Польщі, президент Українського національного комітету Міжнародної ради музеїв. Про його вклад в культурну спадщину свідчить хоча б той факт, що реліквії та раритети, які він врятував від знищення, оцінюються майже так, як і весь золотовалютний запас України.

У знак світлої пам'яті про славного українця-патріота у Львові 20 грудня 2012 року відкрили виставку „Епоха Бориса Возницького“, яка стала символічним продовженням величної, благодатної справи, якій сповна віддавався Б. Возницький, уродженець села Ульбарів Рівненської області.

У моєму журналістському нотатнику залишилися спогади Б. Возницького, записані під час зустрічі з ним у Львівській галерії мистецтв.

***

„...Для мене після батька та матері найбільшим авторитетом був дядько Олександр Нестерчук, голова „Просвіти“ в рідному Ульбарові. Потяг до книг, до мистецтва, до національних традицій – усе це від нього. З ним дуже любив їздити до Дубна, у крамниці вибирати книжки. З ним любив мандрувати по всяких усюдах, бо під час подорожей начувався стільки цікавого, що аж дивувався: як така велич інформації може поміститися в одній голові. На жаль, дядькова доля була гіркою. Його у 1939 році арештувала польська влада за те, що відстоював, захищав українців. Сидів у сумнозвісній Березі Каргузькій. Причому, камеру ділив з братом Степаном Бандерою...“

Мої батьки – Григорій та Тетяна – були менш політизованими, ніж дядько, хоч, звичайно, не менш знаними у селі. Особливо це стосувалося мами. Вона у місцевому храмі співала на криласі, виконувала обов'язки „головної сестрички“, брала участь у всіх театралізованих дійствах, організованих ульбарівською „Просвітою“. Одне слово, перебувала постійно на видноті. Тому й не дивно: коли я, студент, приїздив додому, то люди казали: „Таньчин Борис приїхав“. Тобто „приклеювали“ до мене мамину славу.

Батькова наука була суворішою, але завжди справедливою. Батько часто мені казав: „Ніколи не цурайся людей, і вони тобі неодмінно відплатять добром на добро“. Я старався за цим принципом жити ще з юних літ, тим паче, що в нашій хаті було завше багато усіляких цікавих гостей. Чи не найвідоміший з них – Микола Скрипник, впливовий політик, котрий формував розвиток української держави.

З рідного дому я разом з батьком пішов на фронт Другої світової війни. Коли мене мобілізували, мама наполягла, щоб батько (тоді йому виповнилося 46 років, а мобілізаційний вік за законом закінчувався 45 роками) був поруч зі мною, сімнадцятилітнім. Ось так ми разом і починали свою фронтову долю. Тато постійно відда-

вав мені половину свого добового пайка, а я все дивувався, що він навіть без пайка завше ситий. Насправді ж батько переборював голод. Переборював заради рідної кровинки, заради сина.

Під кінець війни наші шляхи розійшлися. Батька – колишнього вояка царської армії та петлюрівського війська, послали до Свердловська, на завод „Уралмаш“.

А я на війні надіявся лише на Бога. У нашому підрозділі було 120 волинців, а живими осталося всього шість. Серед них і я.

Після демобілізації навчався у Львівському училищі прикладного мистецтва, Ленінградській академії мистецтв. На другому курсі академії поринув у наукове дослідження творчості Йова Кондзелевича, еромонаха Луцького монастиря, відомого художника XVIII ст., чий ікони й понині вважаються найкращими в Україні. Пішки обійшов сотні українських сіл, ознайомився із сотнями храмових розписів, віднайшов чимало унікальних робіт, що належали Й. Кондзелевичеві, і створив, як на мене, цікаву наукову працю.

Очевидно, пов'язав би свою подальшу долю з Волинню, якби не Львів. Мова навіть не про те, що тут було місце для роботи, що тут я став першим професійним мистецтвознавцем, що працював в Музеї українського мистецтва. Просто настав такий час, коли відчув своє справжнє покликання – порятунком національних реліквій, які безжалісно почали нищити.

Я попросив дозволу найцінніше з приреченого на знищення доставляти у Львів для музейних колекцій. В музеї був вантажний автомобіль. І ми почали ним курсувати по селах. За тиждень робили по два-три рейси. Серед врятованого були справжні світові сенсації. Такі, приміром, як скульптури Георгія Пінзеля.

Якось мені зателефонували і повідомили: „Ідьте швидше в Городенку, там лежить гора порізанних скульптур, і що не день, то ця гора більшає“. Мотоциклом я буквально полетів до Городенки, а там два студенти пиляли триметрову скульптуру. Зубці вже на 20 сантиметрів увійшли в деревину, коли я буквально вирвав пилку з рук молодиків. „Що ви робите?“ – починаю ганьбити їх. А у відповідь чую: „Нам дрова потрібні, щоб зігрітися“. Таким чином пішло на дрова 13 фігур, п'ять вдалося врятувати. Пізніше, дослідивши скульптури, науковці руками сплеснули: „Так це ж роботи Георгія Пінзеля“.

Унікальні твори його нині прикрашають собор св. Юра у Львові. Європа визнала, що жоден із скульпторів після славетного Мікеланджело не володів такою духовною експресією, як Г. Пінзель.

Пізніше врятовані реліквії помістили на видному місці в Олеському замку, і якось до цього замку завітав посадовець з ЮНЕСКО. Він запитав мене, в яку суму оцінені скульптури. Кажу: „Приблизно в 200 тис. дол.“. Почувши, він сказав: „Ви справжньої цінності цим реліквіям не знаєте. Коли надумаєте виставляти ці фігури на аукціон, стартову ціну призначте у 10 млн. дол. Даю гарантію: остаточна ціна складе 20 млн. Це як мінімум“. Які цінні реліквії ми втратили за одним помахом сокири!

Подібний жаль у

Борис Возницький на тлі Олеського замку.

душі я відчував в Дерманському монастирі, коли студентом завітав до обителі. Які рідкісні книги я бачив там та гортав! Коли ж я приїхав у Дермань наступного разу (десь років через п'ять), ні монастиря, ні унікальної бібліотеки уже не існувало.

Загалом мене як директора Львівської художньої галерії та одного з провідних мистецтвознавців запрошували на міжнародні конференції та виставки. Одного разу поїхав навіть до Парижу представляти картину Жоржа де Латура „У лихваря“ (вона знаходилася у фондах галерії і вважалася рідкісною). Перед поїздкою довелося пройти чотири співбесіди у московських спецорганів, де застерігали, щоб я не залишився за кордоном.

Побачене вразило – просторі оздоблені замки, переповнені людом галерії, усіляка фінансова підтримка. Після повернення взявся за, здавалося б, непосильну справу – відновлення Олеського замку. П'ять довгих років знадобилося, щоб філію Львівської картинної галерії, чим, власне, став занедбаний замок в Олеську, перетворити у привабливий архітектурний ансамбль.

Ми ще маємо реставрувати чимало картин, бо попри величезну площу музейного комплексу в експозиціях виставлено лише 5 відс. експонатів. Решта чекає свого часу, чекає відновлення, як от картина Альтемонте „Битва під Парканами“, найбільше полотно Європи у XVII-XVIII ст. Щоб реставрувати цей шедевр, що пролежав у забутті 30 літ, потрібно щонайменше два роки копіткої роботи. Хочеться віднайти могилу хоч одного українського гетьмана. Найперше – Івана Виговського. І це цілком реально. Принаймні, багато підказок для такого пошуку додала ікона, яка була при гетьманові під час його розстрілу і потрапила до моїх рук, коли досліджував творчість Й. Кондзелевича.

Наді мною інколи піджартовують. Мовляв, я – найбагатша людина в Україні, бо „маю“ аж чотири фортеці. Мова про Олеську, Золочівську, Підгорецьку, Жовківську філії картинної галерії. Але ж скільки ще треба праці, щоб довести їх до пуття!

***

Власне, на шляху до одного з замків спинився життєвий лет славетного українського музейника. Втім, залишився живим його дух, який, без сумніву, витає над Україною і нагадує, що епоха Б. Возницького не закінчилася, і вимірюється вона не роками, а вічністю.

LVIV EXPRESS PARCEL SERVICES

1111 East Elizabeth Ave. (908) 925-0717
Linden, New Jersey 07036

PACKAGES TO UKRAINE

BELOUSSIA • RUSSIA • POLAND • ESTONIA • LATVIA • LITHUANIA • SLOVAKIA

МОРЕМ	ЛІТАКОМ	ДОЛЯРИ	ЕЛЕКТРОНІКА
мінімум 10 фунтів	2-3 тижні мін. 10 фунтів	Пересилка і доставка	220 V

15 років в бізнесі чесно і добросовісно працює.
Полагоджуємо митні справи.
У зв'язку з розширенням компанія пошукує агентів до співпраці.
Доставляємо пакки до України, Білорусії, Росії, Польщі, Естонії, Литви, Латвії, Словачії.
Підбираємо пакки з дому безкоштовно.
Пересилка пакоч через UPS для клієнтів з інших штатів.

Call Toll Free 1-800-965-7262

Товариство Українських Інженерів в Америці
Українське Лікарське Товариство Північної Америки
Український Інститут Америки

Щиро просимо Вас
на традиційне святкування різдвяної

ЯЛИНКИ

з перекусом, напійками
мистецьку програму
вокальний ансамбль „ПРОМІН“

в суботу, 14-го грудня, 2013р
(двері відкриті в 7:00 у вечорі, програма починається в 7:30 у вечорі)

в Українському Інституті Америки
2 East 79th Street, Нью Йорк

Вступ: \$40, студенти і емерити \$30
прошу випускувати чеки на "Ukrainian Engineers Society of America"

за інформацію прошу звертатися до: "www.uesa.org" або (347)856-9541

МАРІЯ ДРИЧ
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
MARIA DRICH
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

26 Perrine Ave., Jersey City, NJ 07306
Tel.: 201-647-6386
e-mail: marijkauna@yahoo.com

ЮРІЙ СИМЧИК
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
YURIY SYMCZYK
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

2200 Route 10, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3055) • Fax: (973) 292-0900
e-mail: symczyk@unamember.com

ARKA

Нитки, тканина до вишивання,
писанкові прибори, касети, відео-
касети, CD, шкільні книжки, хустки,
кераміка, різьба.

89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

ЮРІЙ Б. КОРДУБА
Адвокат

*Emphasis on Real Estate, Wills,
Trusts and Elder Law*

Ward Witty Drive, P.O. Box 249, Montville, NJ 07045
Hours by Appointment! Tel. (973) 335-4555

Друкарня

COMPUTOPRINT Corp.

Established 1972

Clifton, New Jersey

виконує друкарські роботи:

- книжки (в твердій і м'якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярські друки
- весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)

*Ваші замовлення виконуємо
сумлінно, скоро і на час та
з 40-літнім досвідом!*

973-574-8800

Fax: 973-574-8887
e-mail: computopr@aol.com

В 10-ту скорботну річницю відходу у вічність

бл. п.

о. митр. Романа Ганкевича

будуть відправлені Поминальні св. Літургії

11 грудня 2013 року у:

- Вищій Духовній Семінарії ім Патріярха Йосифа Сліпого, Зарваниця, Україна
- Архиєпархіальному Соборі Непорочного Зачаття, Тернопіль
- Церкві свв Петра і Павла, Чортків
- Церкві св. Климентія Папи, Львів
- Церкві Покрова Пресвятої Богородиці, Ольштин, Польща
- Церкві св. Духа, Гамільтон, Онт., Канада
- Церкві Успення Пресвятої Богородиці, Місисага, Онт., Канада

Вічная пам'ять!

Дружина Ольга з родиною

Ділимося сумною вісткою з приятелями і знайомими,
що в суботу, 2 листопада 2013 року, в Глен-Спеї, Н. Й.,
відійшла у вічність наша найдорожча і незабутня
Мама, Бабуня і Прабабуня

св. п.

Надя Демидович

Панахида відбулася 8 листопада в похоронному заведенні
Gray Parker в Порт-Джервісі, Н. Й.

Похоронні відправи відбулися в суботу, 9 листопада
2013 року, в Українській православній церкві свв. Петра і Павла
в Глен-Спеї, Н. Й., а похорон – на Glen Spey Cemetery.

У глибокому смутку залишилися:

донька	- д-р Ірена Рогуцька з чоловіком Олегом
син	- д-р Юрій з дружиною Христею
внуки	- д-р Христя Блікер з чоловіком Адамом
	- д-р Андрій і Леся Демидовичі
правнучка	- Олівія Блікер
та ближча і дальша родина.	

Вічна їй пам'ять!

Щира подяка о. Несторові Ковалеві за відслуження Панахиди
та Похоронних Відправ.

Також сердечна подяка усім знайомим і рідним за вислови
співчуття, квіти, пожертви та присутність на Панахиді та
похороні.

2200 Route 10 West, Suite 109
Parsippany, NJ 07054
(973) 538-3888 • Fax: (973) 538-3899

ROXOLANA

INTERNATIONAL TRADE, LTD
e-mail: roxolanalt@roxolana.com
web: www.roxolana.com

ПАКУНКИ В УКРАЇНУ

МОРЕМ • АВІА

Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS.
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуючись нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте: (973) 538-3888.
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталога.
- Медикаменти на замовлення до України.

ROXOLANA Travel

- У нас можна замовити авіаквитки на будь-які авіакомпанії до більшості європейських країн.
- Візові послуги до України (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на летище.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

ROXOLANA Money Service

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В УКРАЇНУ:

\$100 - \$7	\$500 - \$12	\$900 - \$20
\$200 - \$10	\$600 - \$15	\$1000 - \$20
\$300 - \$12	\$700 - \$17	\$1500 - \$37.50
\$400 - \$12	\$800 - \$17	\$2000 - \$50

Маємо ліцензію на пересилку доларів.
Також пересилаємо в інші країни.

* Додаткова оплата за доставку.
Існують певні обмеження.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний“ з каталога

вміст пакунка:

борошно - 20 ф., гречка - 10 ф.,
оля - 1 гальон, тушонка - 3 ф., салями - 3
ф., родзинки - 3 ф., дріжджі - 1 ф.,
кава мелена - 2 ф., шоколад - 2 плитки.
Ціна \$99 за 51 ф.

1-888-PAKUNOK (725-8665)

Oblast Memorials

845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS
Обслуга ШИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available
anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
і перенесенням тлінних останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в **BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009
(212) 674-2568

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ
З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ
ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ,
СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ.

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи“ спомини і співчуття з приводу
відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати
видання тижневика пожертвами на Пресовий фонд!

Ділимося сумною вісткою з ріднею, приятелями і знайомими, що 12 листопада 2013 року відійшов у Божу вічність наш найдорожчий і незабутній Муж, Тато і Дідо

св. п.

Осип Мороз

нар. 12 грудня 1926 року в Підгайцях, Україна

Доктор економічних наук, кібернетик, аналітик, дійсний член Української Вільної Академії наук (США), Українського міжнародного комітету з питань науки і культури при НАН України, Українського товариства „Інтелект нації“, Світової асоціації Футурологів, колишній радник Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України.

Похоронні відправи відбулися 17 листопада в похоронному заведенні Н.В. Humiston Funeral Home, Kerhonkson, NY, а 18 листопада в церкві св. Трійці в Кергонксоні, Н. Й. Похований на Українському цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н. Й.

Залишилися в глибокому смутку:

дружина	- Марія
сини	- Андрій з родиною
	- Мирон з родиною
племінник	- Ізидор Бундзяк з дружиною
племінниця	- Ірина з дітьми.

В цей для нас болючий час наша щира подяка усім за вислови співчуття, квіти, молитви та пожертви.

Нехай Господь душу Покійного Осипа прийме до Вічного Царства Небесного.

Просимо про молитви.

Вічна Йому пам'ять!

**Президія Середовища
Української Головної Визвольної Ради
і Політична Рада ОУНз**

діляться сумною вісткою з Членами й Українською Громадою, що 12 листопада 2013 року, у Кергонксоні, штату Нью-Йорк переставився у Божу вічність на вісімдесятвосьмому році багатотрудивого життя

св. п.

д-р ОСИП МОРОЗ

Покійний народився, 12 грудня 1926 року в м. Підгайці, що на Тернопільщині. З юних років був провідним членом Юнацтва ОУН, а згодом член ОУН, член Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України, Середовища УГВР й ОУНз. Колишній професор Стейт Університету Нью-Йорк і Школи Українознавства у Кергонксоні, член Товариства Українських Інженерів, НТШ і дійсний член УВАН, громадсько-політичний діяч. Автор дослідних праць і статей, розвідок.

Дружині Марії, синам Андрієві і Миронові з родинами, онукам, ближчій і дальшій родині складаємо глибоке співчуття.

Похоронні обряди відбулись у Кергонксоні, а тлінні останки покійного Осипа поховано на цвинтарі св. Святого Духа у Гемптонбургу, Н. Й.

Вічна Йому пам'ять!

У 5-ту сумну і болючу річницю відходу у вічність невтомого працівника у виноградику Господнім, і нашого найдорожчого тата, діда і прадіда

бл. п.

о. крилошанина

Еміляна Шараневича

відбудуться заупокійні Служби Божі
13 грудня 2013 року в таких церквах:

- в Церкві св. Трійці, Сильвер Спрінг, Мериленд
- в церкві Пресвятої Трійці, Кергонксон, Нью-Йорк
- у Храмі св. Родини, Вашингтон, Д.К.
- в Церкві св. Володимира, Гемпстед, Нью-Йорк
- в Церкві Архистратига Михаїла, Івано-Франківськ

Вічна Йому пам'ять!

Про пам'ять і молитви за душу Покійного просуть

Родина.

Ділимося сумною і болючою вісткою з рідними і знайомими, що в четвер, 28 листопада 2013 року відійшов у вічність наш найдорожчий БАТЬКО, ДІДУСЬ і ПРАДІДУСЬ

св. п.

ЕВГЕН ЗЕНОВІЙ ГОЛЮКА

нар. 6 лютого 1925 року у Львові, Україна.

ПОХОРОН ВІДБУВСЯ 4 грудня 2013 року з церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку на український цвинтар св. Андрія Первозваного в С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку залишилися:

дочки	- ЛІДА ЛЕВИЦЬКА з мужем АНТОНОМ і дітьми: МАРКОМ з дружиною СОФІЄЮ і донечкою ВІКТОРІЄЮ, ДАНІІЛОМ
	- МАРТА ВІРТ з мужем ЮРКОМ і дітьми АДРІАНОМ, ХРИСТИНОЮ і АЛЕКСАНДРОМ
син	- д-р ЕВГЕН ГОЛЮКА з дружиною д-р ДАНОЮ і дітьми ГРИГОРІЕМ, ДЖАНАТАМОМ і ЗАХАРІЕМ
кузини	- ГОЛЮКИ, БАЧИНСЬКІ, ЦЬВІЛІ, ГУРИ, КОРОЛІ, КАЧАЛИ
свати	- МАРІЯ ЛЕВИЦЬКА
	- д-р СЕМ і ГРЕЙС АКВАФРЕДИ

Вічна Йому пам'ять!

Родина просить о молитви, а замість квітів меморіальні датки складати на Zhytomyrski Orphanage, Self Reliance New York Federal Credit Union, 108 Second Ave., New York, NY 10003 або Ukraine Gift of Life, 233 Rock Rd., Glen Rock, NJ 07452.

Ділимося сумною вісткою, що 25 листопада 2013 року в Кольорадо, США упокоївся в Бозі наш найдорожчий Муж, Тато і Дідо

св. п.

Евген Федак

народжений 22 квітня 1923 року у Винниках, Україна.

У глибокому смутку залишилися:

дружина	- Теодозія (Казієвич Дозя)
сини	- Мирон з дружиною Тересою
	- Нестор з дружиною Ліндою
внучки	- Анна Тереса
	- Катріна
	- Наталка

дальша родина в США й Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Подбайте про Ваше завтра вже сьогодні!
**Відкрийте рахунок
 ІРА,
 щоб забезпечити своє
 майбутнє без турбот.**

Нові вищі відсотки!
3.30% АРУ*

Пенсійні рахунки є забезпечені до 250,000 тис. доларів Державною Адміністрацією Кредитових Спілок - NCUA.

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.

ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251

Вигідно розташовані філії:

КЕРГОНКСОН:

6329 Route 209
 Kerhonkson, NY12446
 Tel: 845-626-2938
 Fax: 845 626-8636

ЮНІОНДЕЙЛ:

226 Uniondale Ave
 Uniondale, NY 11553
 Tel: 516 565-2393
 Fax: 516 565-2097

АСТОРИЯ:

32-01 31st Street
 Astoria, NY 11106
 Tel: 718 626-0506
 Fax: 718 626-0458

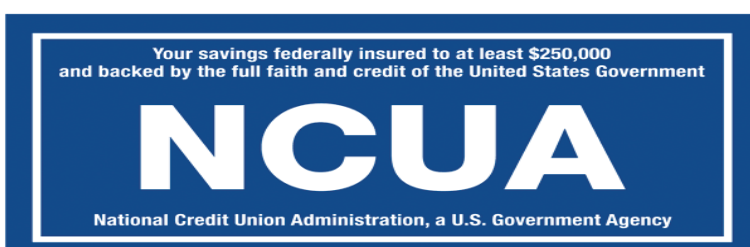
ЛІНДИНГІРСТ:

225 N. 4th Street
 Lindenhurst, NY 11757
 Tel: 631 867-5990
 Fax: 631 867-5989

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
Info@selfreliancenyc.org

ІНТЕРНЕТ:
www.selfreliancenyc.org

**Поза Нью Йорком дзвоніть
 безкоштовно:
 1-888-SELFREL**

*АРУ - Відсотки у річному відношенні з нараховуваною дивідендою. Дивіденда - 3.25% нараховувана денно може бути змінена без попередження.